

Beleidsplan Wmo 2011-2014

De kracht van de Lelystadse samenleving

juli 2010

Inhoud

1.	Inleiding	2
2.	De Wmo in breder perspectief	4
2.1	Wmo in relatie tot het Lelystadse sociaal beleid	4
2.2	Wmo in relatie tot andere ontwikkelingen	6
2.3	Financieel perspectief van de Wmo	7
3.	De prestatievelden	8
3.1	Sociale samenhang	8
3.2	Jeugd en preventie	9
3.3	Informatie, advies en cliëntondersteuning	10
3.4.	Mantelzorgers en vrijwilligers	10
3.5	Deelname bevorderen	11
3.6.	Individuele verstrekkingen	12
3.7	Ondersteuning voor kwetsbare groepen	13
4.	Samenvatting en conclusies	15
Bijlagen:		18
1.	Stand van zaken per prestatieveld	19
2.	Overzicht van relevante beleidsnota's	30
3.	indicatoren Beleidsplan Wmo 2011-2014	31
4.	lijst van afkortingen	35

1. Inleiding

Op 1 januari 2007 is de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) ingevoerd. "Meedoen" is het devies van de Wmo. Voor veel mensen is deelnemen aan de samenleving en zich inzetten voor anderen een vanzelfsprekendheid. Soms lukt dat meedoen evenwel niet geheel op eigen kracht.

Het Wmo-beleid richt zich op de basisvoorwaarden om te kunnen participeren en wordt specifiekier als het gaat om mensen die ondersteuning nodig hebben, voor kortere of langere tijd, om mee te kunnen draaien in de samenleving. In de Wmo is een compensatieplicht voor de gemeenten opgenomen. Het compensatiebeginsel betekent dat mensen met een beperking recht hebben op ondersteuning ter bevordering van hun zelfredzaamheid en het participeren in de samenleving. Dit houdt in dat gemeenten de beperkingen die mensen ervaren bij het voeren van een huishouden, het ontmoeten van mensen en het vervoer, moeten compenseren.

De Wmo geldt niet indien aan andere wetten rechten kunnen worden ontleend. Te denken valt aan de AWBZ, de Zorgverzekeringswet, de Wet op de Jeugdzorg en de Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA).

Gemeenten zijn zelf vrij om invulling te geven aan de Wmo. Zo kan de gemeente de Wmo op eigen wijze vormgeven, toegespitst op de lokale situatie. De gemeente is op grond van de Wmo verplicht eens per vier jaar een richtinggevend plan op te stellen voor de maatschappelijke ondersteuning.

Tot op heden hebben wij in het kader van de Wmo onze aandacht vooral gericht op de taken die helemaal nieuw waren voor de gemeente: het verstrekken van huishoudelijke verzorging, het ondersteunen van mantelzorgers en het geven van informatie en advies. In dit kader is in 2006 de Kernnota Wmo Lelystad "Op eigen kracht waar mogelijk, met ondersteuning waar noodzakelijk"¹ vastgesteld en inmiddels zijn deze nieuwe taken uitgebreid geëvalueerd². Maar ook op diverse andere terreinen is, vooruitlopend op het Wmo beleidsplan, al invulling gegeven aan de Wmo-gedachte.

In dit Wmo beleidsplan gaan we in op alle prestatievelden en kijken we vooral ook naar de samenhang daartussen.

Totstandkoming Wmo-beleidsplan

Het beleidsplan is als volgt tot stand gekomen:

- medio 2008 is er een inventarisatienota Wmo opgesteld waarin per prestatieveld een beschrijving is gegeven van de problematiek, de stand van zaken en mogelijke discussiepunten;
- eind 2008 is deze inventarisatienota voorgelegd aan de gemeenteraad, de cliëntenraad Wmo en de diverse betrokken partijen; de inventarisatienota is besproken op het Opinieplein en de partijen zijn uitgenodigd te reageren op de inventarisatienota en/of deel te nemen aan zogenaamde kringgesprekken;
- op basis van de inventarisatienota, de binnengekomen reacties, de kringgesprekken e.d. is het concept beleidsplan Wmo opgesteld;
- het concept beleidsplan is voorgelegd aan de betrokken partijen met het verzoek hierop, indien men dit wenst, te reageren;
- op basis van de binnengekomen reacties is het concept beleidsplan bijgesteld;
- het beleidsplan wordt/is tenslotte voorgelegd aan de raad.

Reacties op het concept Beleidsplan

Van de volgende organisaties hebben wij een schriftelijke reactie ontvangen:

1. Stichting 3D, SWOL en Pluspunt
2. Sportbedrijf Lelystad
3. Stichting samenwerkende Gezondheidscentra Lelystad

¹ Kernnota Wmo "Op eigen kracht waar mogelijk, met ondersteuning waar noodzakelijk", vastgesteld door de raad op 21 december 2006.

² Rapport "Evaluatie nieuwe taken Wmo", eind 2008 door het college vastgesteld en aangeboden aan de raad.

4. De Kubus
5. Wmo cliëntenraad
6. GGD Flevoland

De reacties waren overwegend positief van aard. Onderstreept wordt dat in partnerschap de uitvoering en waar nodig verdere uitwerking ter hand genomen moet worden met de gemeente in een overwegend regisserende rol. Ook het inhoud geven aan de “nieuwe verantwoordelijkheidsverhoudingen” wordt daarbij van belang geacht. Een aantal reacties heeft betrekking op het lopende beleid en de uitvoering daarvan. Voor de volledigheid zijn de reacties en ons antwoord daarop ter inzage gelegd. De reacties zijn waar mogelijk verwerkt in het nu voorliggende Wmo Beleidsplan.

Wij willen er op wijzen dat er op basis van de inventarisatienota kringgesprekken met het veld hebben plaatsgevonden die, waar mogelijk, reeds hun vertaling hebben gekregen in het Wmo Beleidsplan. De nu binnenkomen reacties en de verslagen van de kringgesprekken worden ook betrokken bij verdere (deel-) uitwerking van de nu voorliggende nota.

Procesverplichtingen Wmo voor de gemeente

De Wmo kent vier procesverplichtingen voor de gemeente:

- a. de participatie van burgers bij de totstandkoming van het beleid;
- b. het opstellen van een vierjarig richtinggevend plan;
- c. een verordening voor individuele voorzieningen;
- d. verantwoordingsverplichting door publicatie van prestaties inclusief een jaarlijks cliënt-tevredenheidsonderzoek.

Er is/wordt reeds voldaan aan de verplichtingen genoemd onder a, c en d.

Met de totstandkoming van dit beleidsplan heeft de gemeente ook voldaan aan de verplichting genoemd onder b en daarmee aan alle 4 procesverplichtingen.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is gekeken naar de Wmo in breder perspectief en de relatie van de Wmo met andere beleidsterreinen en ontwikkelingen.

In hoofdstuk 3 is per prestatieveld aangegeven wat we willen bereiken, wat we daarvoor gaan doen en wie waarvoor verantwoordelijk is. Hoofdstuk 4 bevat een samenvatting met de belangrijkste conclusies.

Er wordt voor wat betreft de prestaties en ambities aangesloten bij de prestaties en ambities die in de Programmabegroting 2011-2014 zijn opgenomen. De voor het beleidsplan relevante prestaties en ambities uit de Programmabegroting zijn als bijlage bij het beleidsplan gevoegd.

Het algemene uitgangspunt hierbij is dat wij de zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid willen versterken en het effectief sociaal beleid zullen continueren. In de komende jaren zal, gezien de noodzakelijke bezuinigingen, op onderdelen eventueel een bijstelling van het beleid noodzakelijk kunnen zijn.

2. Wmo in breder perspectief

Het doel van de Wmo is te bevorderen dat mensen `meedoen` in de samenleving. De verantwoordelijkheid daarvoor komt steeds meer bij de gemeente te liggen.

Meedoen ofwel maatschappelijke participatie kent vier varianten.

1. Het volgen van een opleiding, betaald werk, lid zijn van verenigingen, het bezoeken van evenementen of culturele voorstellingen, het bezoeken van activiteiten in een buurthuis of marktplaats maar ook het doen van boodschappen;
2. Het zelfstandig kunnen wonen en leven en een huishouding kunnen voeren;
3. Het zijn van vrijwilliger of mantelzorger;
4. Het mee vormgeven aan het beleid via inspraak en actief burgerschap.

De Wet maatschappelijke ondersteuning heeft tot doel deze vier manieren van `meedoen` in de samenleving te bevorderen.

Participatie en betrokkenheid bevorderen

De Lelystadse inzet is te komen tot een versterking van participatie en betrokkenheid in de samenleving. De gemeente ziet het als haar taak te bevorderen dat burgers zich onderling betrokken voelen en zich verantwoordelijk voelen voor elkaar. In een veerkrachtige samenleving zijn burgers lid van en werken samen in één of meer netwerken of verbanden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan werk, familie, bureaus, sportverenigingen, muziekgezelschappen, scholen, kerken en moskeeën, buurthuizen, sociaal-culturele verenigingen, politieke partijen, wijkraden (actie)comités of een Wmo cliëntenraad.

De gemeente is op zoek naar wegen om de lokale krachten te versterken. Daarbij wordt primair gekozen voor het stimuleren en het scheppen van de voorwaarden. Maar ook bij een goed georganiseerde samenleving blijven er burgers die een extra (individuele) handreiking respectievelijk ondersteuning nodig hebben. De gemeente ziet het als haar taak deze handreiking te bieden zodat deze Lelystedelingen met deze ondersteuning weer zoveel mogelijk in staat zijn volwaardig deel te nemen aan de maatschappij.

De uitdagingen van de Wmo

De Wmo kent twee grote uitdagingen:

- hoe kunnen we bevorderen dat méér mensen méér meedoen en minder mensen een beroep hoeven te doen op individuele ondersteuning?
- hoe kunnen we ervoor zorgen dat bestaande voorzieningen goed toegankelijk en bereikbaar zijn?

2.1 Wmo in relatie tot het Lelystadse sociale beleid

In het collegeprogramma 2010-2014 zijn de uitgangspunten voor het te voeren sociaal beleid vastgesteld. Het sociaal beleid is gebaseerd op de principes iedereen blijft meedoen, zelfredzaamheid als uitgangspunt en zorg op maat. Dit sluit geheel aan bij de uitgangspunten van de Wmo.

Het Wmo beleid heeft veel raakvlakken met reeds bestaand beleid zoals geformuleerd in diverse beleidsnota's. Er is inmiddels binnen de gemeente Lelystad al veel beleid ontwikkeld en uitgevoerd dat erop is gericht dat mensen zolang mogelijk goed mee kunnen (blijven) doen. De rode draden van het beleid lopen langs de lijnen:

- a. ontwikkeling en participatie
- b. zorg en ondersteuning.

In het actuele Wmo beleid ligt het zwaartepunt nog te veel op "ondersteuning en zorg". In deze nota zetten we zwaarder in op participatiebevordering. Over de volle breedte van het Wmo beleid zal een verschuiving moeten plaatsvinden naar ontwikkeling en participatie zodat minder op (individuele) voorzieningen geleund wordt. Specifieke Wmo-verstrekingen en voorzieningen zijn geen doel op zich maar ondersteunend om de participatie door burgers met beperkingen mogelijk te maken. De inzet is dat ons gemeentelijk beleid in brede zin zoveel mogelijk "Wmo proof" wordt.

Het Wmo-beleidsplan geeft het algemene kader voor de invulling van de participatiegedachte.

In de komende planperiode zullen er op onderdelen, voor zover dit nog niet is gebeurd, concrete uitvoeringsplannen worden opgesteld en activiteiten worden ontwikkeld gericht op het bevorderen van de zelfredzaamheid. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het verder versterken van de

mantelzorgondersteuning, het stimuleren dat meer mensen vrijwilligerswerk gaan doen, het activeren van “nabuurchap”, het verbeteren van de informatievoorziening, ervoor zorgen dat algemene voorzieningen zoveel mogelijk toegankelijk zijn voor iedereen en het realiseren van een goede afstemming tussen welzijn en zorg.

Waarmaken en selectiviteit

De afgelopen jaren is op het brede terrein van sociaal beleid, welzijn en zorg volop beleid ontwikkeld en zijn zaken in uitvoering genomen. De komende jaren wordt ingezet op het continueren van effectief sociaal beleid. Gezien de financiële situatie, zal een uitbouw van voorzieningen alleen nog in een beperkt aantal situaties aan de orde kunnen zijn. Daarnaast zullen er op onderdelen bezuinigingen noodzakelijk zijn. Er zal aldus in de komende periode zowel sprake zijn van een selectieve uitbouw als van een selectieve versoering van het welzijns- en zorgaanbod.

Over de volle breedte van de prestatievelden is het naast de opgave van het waarmaken ook zaak regelmatig het rendement van voorzieningen, maatregelen en inspanningen kritisch te analyseren.

De hierboven geschetste selectiviteit en de kritische toets moeten bevorderen dat in gang gezet beleid ook financieel behapbaar blijft voor de gemeente.

Integraal beleid en daar ook naar handelen

De doeltreffendheid van het Wmo beleid wordt uiteindelijk bepaald door de wijze waarop het beleid wordt ingevuld c.q. uitgevoerd. Naast de gemeente zijn diverse partijen daarvoor verantwoordelijk. Het is daarom van groot belang dat die partijen respectievelijk partners in de Lelystadse samenleving het Wmo-beleidsplan mede onderschrijven en zich ten volle verantwoordelijk voelen voor de uitvoering van het vastgestelde beleid. De Lelystedelingen moeten in de praktijk ervaren dat er vanuit één gezamenlijk perspectief door partners en gemeente gehandeld en gewerkt wordt.

Maar integraal beleid is naast een beleidsnota waarin getracht wordt integraliteit te bevorderen, bovenal een kwestie dat de “linker en rechter hand” elkaar in de uitvoering weten te vinden, dat partners in de stad weten wie wanneer en met welk doel in actie komt en maatregelen neemt. Een integrale aanpak van beleid tot uitvoering gaat niet vanzelf, zeker niet als het gaat om weerbarstige, complexe maatschappelijke vraagstukken. Bij problematische gezinnen zijn bijvoorbeeld soms wel meer dan tien professionals actief. Het is de kunst deze professionals goed met elkaar te laten samenwerken. Daarbij moeten de professionals snel kunnen schakelen, regie nemen, geven en ontvangen. Zeker bij ondersteuningsvragen mag het verschijnsel van ‘van het kastje naar de muur gestuurd worden’ zich niet voor doen. Dit betekent dat de diverse organisaties waar de vragen binnenkomen in staat moeten zijn ervoor te zorgen dat de betrokken persoon op de goede plek terecht komt.

Nieuwe verantwoordelijkheidsverhoudingen

Het is dienstig in het complex van vraagstukken binnen het Wmo beleid te expliciteren wie waarvoor verantwoordelijk is zowel intern bij de gemeente als extern richting de partners en burgers. Hierbij zal één van de belangrijke toetspunten zijn: waar begint en eindigt de verantwoordelijkheid van de burgers en de (lokale) partijen en waar die van de lokale overheid? Dit zien we als een urgente opgave.

Opgave

Het komende jaar wordt uitvoering gegeven aan het verhelderen en expliciteren van de verantwoordelijkheden op het brede terrein van sociaal beleid, zorg en welzijn. De opgave is om dit binnen de prestatievelden te doen. Maar ook dwars door de velden en daarbuiten zal deze opgave uitgewerkt moeten worden. Enkele voorbeelden daarvan zijn de relaties:

- Inzet t.b.v. dak- en thuislozen: relaties met sociale activering, huisvesting, leefbaarheid in de wijken, verslavingsbeleid etc.
- Brede school: relaties met leefbaarheid in de wijk, welzijn, sport en cultuur in de wijk, jeugdbeleid, onderwijsbeleid.

In hoofdstuk drie is per prestatieveld een eerste aanzet gegeven tot verheldering van de verantwoordelijkheidstoedeling.

2.2 Wmo in relatie tot andere ontwikkelingen

Er is een aantal belangrijke aspecten en (nieuwe) ontwikkelingen dat van invloed is op de invulling van de Wmo prestatievelden.

Hierbij noemen wij de belangrijkste:

- a. Bevolkingsopbouw
- b. Economische crisis
- c. Wijziging van de AWBZ

Bevolkingsopbouw

De mate van zelfredzaamheid van een samenleving wordt mede bepaald door de leeftijdsopbouw. In de komende 10 jaren zal het aantal inwoners naar verwachting met 9% toenemen van ruim 73.000 inwoners in 2009 naar ruim 80.000 inwoners in 2019. Lelystad telt nu nog relatief weinig 65-plussers maar deze groep zal in de komende 10 jaar zowel in absolute als in relatieve zin aanzienlijk groeien.

Tabel: leeftijdsopbouw Lelystad 2009 -2019

	Lelystad 2009	Lelystad 2019	Landelijk 2009	Landelijk 2019
0-19 jaar	26 %	26 %	24 %	21 %
19-65 jaar	64 %	59 %	61 %	60 %
65 -75 jaar	6 %	10 %	8 %	11 %
> 75 jaar	4 %	6 %	7 %	8 %
Totaal	100 %	100 %	100 %	100 %

Bron: afdeling Onderzoek en Statistiek, gemeente Lelystad

Met name in de leeftijdsgroep vanaf 75 jaar zien we dat er steeds vaker een beroep wordt gedaan op allerlei voorzieningen zoals informatie en advies, individuele verstrekkingen, wonen met welzijn/zorg, mantelzorgondersteuning en vrijwilligerswerk in de zorg.

Met een goede invulling van het Wmo beleid bereiden wij ons voor op de vergrijzing en de toenemende zorgvraag.

Economische crisis

De economische crisis heeft gevolgen voor de gemeente Lelystad en haar inwoners. We zien bijvoorbeeld dat de werkloosheid op loopt en dat meer mensen te maken krijgen met schuldenproblematiek. Hierdoor wordt, naar we hopen tijdelijk, een groter beroep gedaan op onder meer de ondersteuningsmaatregelen in het kader van het armoedebeleid en schuldhulpverlening. De economische crisis leidt ertoe dat de gemeente in de komende jaren aanzienlijk moet bezuinigen. Dit betekent dat er alleen nog in een beperkt aantal situaties sprake kan zijn van een uitbouw van voorzieningen. In het algemeen zal rekening moeten worden gehouden met een versobering van ons aanbod.

Wijziging van de AWBZ

De AWBZ is met ingang van 2009 aanzienlijk gewijzigd en ook voor de komende jaren worden de nodige versoberingen verwacht. De belangrijkste recente wijziging is dat alleen mensen met matige of zware beperkingen nog in aanmerking kunnen komen voor begeleiding vanuit de AWBZ en dat het aantal uren begeleiding wordt gemaximeerd. De begeleiding wordt beperkt tot het bevorderen en behouden van zelfredzaamheid. Voor beperkingen bij het participeren in de samenleving is geen begeleiding meer mogelijk vanuit de AWBZ. Het gaat om een bezuiniging/versobering van de AWBZ waarbij voorzieningen uit de AWBZ verdwijnen. Deze taken worden niet overgedragen naar de Wmo maar de verwachting is dat door deze hervormingen vaker een beroep zal worden gedaan op gemeentelijke voorzieningen.

Het ministerie van VWS schat in dat een groot deel van de mensen, die geen of minder ondersteuning of begeleiding krijgen, zelf een oplossing vindt binnen hun eigen netwerk. Als burgers participatieproblemen ondervinden dan heeft de gemeente hierin in het kader van de Wmo een verantwoordelijkheid. De gemeente is evenwel vrij in de wijze waarop hier invulling aan wordt gegeven. Ondersteuning kan bijvoorbeeld plaatsvinden via de huidige welzijnsvoorzieningen zoals de ouderenadviseurs, het maatschappelijk werk, de welzijnsactiviteiten voor ouderen/buurtbewoners, de mantelzorgondersteuning, het vrijwilligerswerk etc. Maar wellicht zijn ook andere aanvullende voorzieningen gewenst c.q. noodzakelijk. In de loop van 2010 zal worden bepaald op welke wijze wij

invulling willen geven aan het overgangsgebied tussen Wmo en AWBZ. Het nieuwe kabinet zal waarschijnlijk in de komende jaren meer maatregelen treffen op het terrein van de AWBZ. Naar verwachting zal er een verdere versobering plaatsvinden. Ook zullen er wellicht AWBZ taken worden overgedragen aan de gemeente. Wij zullen, als het rijksbeleid op dit punt meer concreet is, voorstellen doen om te bepalen hoe wij hier als gemeente mee omgaan.

2.3 Financieel perspectief Wmo

De Wmo taken, zoals deze onder de 9 prestatievelden vallen, worden als volgt gefinancierd:

- a. rijksuitkering Wmo (inclusief rijksmiddelen ter compensatie van de AWBZ pakketmaatregel)
- b. middelen zoals regulier in de gemeentebegroting opgenomen

Daarnaast zijn er tal van activiteiten die ook vanuit andere (niet gemeentelijke) bronnen worden gefinancierd. Zo worden bijvoorbeeld multifunctionele accommodaties, jeugd en jongerenwerk, maatschappelijke opvang en sociale activering vaak gedragen door een combinatie van middelen stromen.

rijksuitkering Wmo en AWBZ

De gemeente ontvangt met ingang van 2007 voor de nieuwe Wmo taken een rijksuitkering. Deze rijksuitkering is/was met name bedoeld om de nieuwe Wmo taken (huishoudelijke hulp, mantelzorgondersteuning e.d.) te bekostigen. De raad heeft eerder besloten voor de periode 2007 t/m 2012 een Wmo reserve in te stellen waarin de jaarlijkse overschotten op deze nieuwe taken worden gestort en waaruit eventuele tekorten worden betaald.

Ook heeft de raad besloten om de middelen die de gemeente van het rijk ontvangt ter compensatie van de AWBZ bezuinigingen aan de reserve toe te voegen. Afgesproken is dat in 2012 een besluit wordt genomen over het al dan niet continueren van een Wmo reserve na 2012.

Tot op heden was er sprake van een overschot en kon er een reserve worden opgebouwd die eind 2009 uitkwam op bijna 3 miljoen euro.

Het is inmiddels zeker dat de rijksvergoeding vanaf 2010 structureel lager uitvalt zodat er met ingang van 2010 sprake zal zijn van een jaarlijks tekort. Verder zien wij een aanzienlijke stijging van het gebruik van de huishoudelijke hulp. Met de opgebouwde reserve kunnen, als deze trend zich voortzet, de tekorten waarschijnlijk nog twee of drie jaar worden opgevangen.

Op niet al te lange termijn ontstaat er aldus een behoorlijk tekort op de uitgaven voor de individuele Wmo verstrekkingen. Het is daarom wenselijk/noodzakelijk maatregelen te treffen die ertoe leiden dat er minder uitgegeven hoeft te worden voor de individuele Wmo verstrekkingen. Een aantal maatregelen, zoals een betere mantelzorgondersteuning en een actiever "nabuurschap", zullen pas op langere termijn effect hebben op de vraag naar bijvoorbeeld huishoudelijke hulp. Op korte termijn is een bezuiniging alleen mogelijk door het pakket te versoberen. De mogelijkheden daartoe zullen in beeld worden gebracht en op basis daarvan zal in de tweede helft van 2010 een voorstel aan de raad worden voorgelegd met diverse opties om de uitgaven binnen het totale Wmo verstrekkingenpakket terug te dringen.

financiering op basis van de reguliere gemeentebegroting

Naast de AWBZ compensatiemiddelen en de rijksuitkering Wmo zijn het in belangrijke mate gemeentelijke middelen die aangewend worden bij het uitvoeren van het beleid zoals beschreven in deze nota. Het gaat hier bijvoorbeeld om de subsidies voor welzijnswerk, maatschappelijke dienstverlening, opvoedingsondersteuning, dak- en thuislozenzorg, mfa-ontwikkeling, rolstoelen etc. In het collegeprogramma 2010-2014 zijn bezuinigingstaakstellingen opgenomen gebaseerd op de korting van het Gemeentefonds zoals die begin 2010 bekend was. Een aantal van deze bezuinigingsvoorstellen heeft betrekking op activiteiten die onder dit beleidsplan vallen. Bij de behandeling van de begroting 2011 zal hier nadere besluitvorming over plaatsvinden.

Het is aannemelijk dat de zorgvraag als gevolg van de vergrijzing toe zal nemen. Daarnaast zijn verder ingrepen op de AWBZ waarschijnlijk. Tegelijkertijd is het zeker niet uitgesloten dat er van rijkszijde meer bezuinigingen worden doorgevoerd. Er zal, elke keer als er zich belangrijke wijzigingen voordoen, uitgaande van de kaders die in het collegeakkoord zijn verwoord een politiek debat tussen college en raad worden gevoerd over de taken die wel of niet meer kunnen worden uitgevoerd.

3. De prestatievelden

3.1. Sociale samenhang

Wettekst prestatieveld 1:

Het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten.

Leefbaarheid kan worden omschreven als: het wonen in een prettige en veilige omgeving, met de mogelijkheid om (thuis of in de buurt) gebruik te kunnen maken van (eenvoudige) zorg-, welzijns- en gemaksdiensten, zoals een boodschappendienst of klussendienst. Belangrijke items hierbij zijn "ontmoeting en toenadering" en "betrokkenheid en participatie". Bij ontmoeting en toenadering gaat het over het hebben van sociale contacten en netwerken, een basis om samen initiatieven te nemen en aan activiteiten deel te nemen.

Bij betrokkenheid en participatie gaat het om de inzet ten behoeve van de buurt of de stad, over actief burgerschap en vrijwilligerswerk. Het is belangrijk dat mensen zich betrokken voelen bij bijvoorbeeld de buurt, de school van hun kinderen en de mede(buurt)bewoners en bereid zijn zich in te zetten voor anderen omdat alleen dan sprake kan zijn van samenleven waarin mensen zich welbevinden. We zetten in op het verbeteren van de leefbaarheid in de wijken, zowel op het fysieke als op het sociale vlak. We willen ontmoetingen en binding op buurt-, wijk- en stadsniveau bevorderen.

Wat willen we bereiken in de planperiode 2011 – 2014?

We willen de leefbaarheid en de sociale samenhang in de wijken versterken en we willen dat bestaande voorzieningen beter worden gebruikt.

Wat staat ons te doen in de komende jaren?

De komende jaren gaat het om het continueren van tal van zaken die ingang zijn gezet en het waarmaken van het beleid. Concreet gaat het dan om:

- steviger stimuleren van de betrokkenheid van bewoners;
- verder ontwikkelen van woonzorgzones conform het door de raad vastgestelde Programma Wonen, Welzijn, Zorg;
- realiseren van wervende wijkvoorzieningen volgens het marktplaatsconcept in de vorm van mfa's in de Atolwijk, Zuiderzeewijk, Hanzepark en Warande; ook in de andere wijken zal de marktplaatsgedachte het uitgangspunt zijn (zonder dat hierbij alle voorzieningen in een mfa worden ondergebracht);
- optimaliseren van de samenwerking in de wijken met en van de maatschappelijke partners rondom leefbaarheid, zorg en actieve participatie.

Wie is verantwoordelijk?

Als het gaat om het bevorderen van leefbare wijken waar het goed toeven is dan heeft de gemeente een belangrijke verantwoordelijkheid, vaak in wisselwerking met partners als woningbouwcorporaties, politie, brede welzijnsinstelling en andere maatschappelijke instellingen. Maar bewoners(groepen) en verenigingen zijn ook aan zet, zij bepalen in hoge mate het woonklimaat van hun wijk of buurt. Om het ten doelgestelde waar te maken treedt de gemeente Lelystad op als aanjager en eerste stuurman als het gaat om de resultaatgerichte samenwerking tussen alle partners.

3.2. Jeugd en preventie

Wettekst prestatieveld 2:

Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden.

Wij willen dat kinderen in Lelystad kansen krijgen om zich optimaal te ontwikkelen. Lelystad geeft prioriteit aan ontwikkelingskansen voor het jonge kind. Een absolute voorwaarde voor de ontwikkelingskansen van de Lelystadse jeugd ligt opgesloten in het bieden van rust en geborgenheid thuis en goed onderwijs. Dat klinkt vanzelfsprekend maar dat is het niet. Werken aan het versterken van het onderwijs is de actuele opgave en wij hechten groot belang aan het ondersteunen van gezinnen in het grootbrengen van hun kinderen. Daarbij is het van belang problemen zo vroeg mogelijk te signaleren, te onderkennen en aan te pakken. Daarom investeert de gemeente Lelystad aanzienlijk in de uitvoering van het preventief jeugdbeleid: informatie en advies, signalering, toeleiding naar hulp, licht pedagogische hulp, coördinatie van zorg. De ontwikkeling van het Centrum voor Jeugd en Gezin moet het samenspel van de jeugdpreventie- en zorgdisciplines ten gunste van de beantwoording van de zorgvraag sluitend maken. De belangrijkste functies van het Centrum voor Jeugd en Gezin zijn:

- bieden van een laagdrempelige inloop waar men met allerlei vragen over opvoeding terecht kan;
- aanbieden van jeugdgezondheidszorg (consultatiebureau en schoolartsen) en opvoedingsondersteuning;
- afstemmen en doelgericht aanpakken van de inzet gericht op kinderen/gezinnen met zware problematiek.

De gemeentelijke verantwoordelijkheid voor het preventief jeugdbeleid strekt verder dan de taken die binnen dit prestatieveld van de Wmo vallen. Gemeente Lelystad zet in breder verband in op goede onderwijsvoorzieningen, voldoende speelruimte, sport- en cultuuraanbod etc. voor de kinderen in onze gemeente.

Wat willen we bereiken in de periode 2011-2014?

We willen betere ontwikkelingskansen bieden voor kinderen en tijdig ondersteuning bieden.

Wat staat ons te doen de komende jaren?

De basis van de ontwikkelingskansen van de Lelystadse jeugd ligt mede opgesloten in scholen waar goed onderwijs wordt gegeven. Maar ook sport- en cultuurverenigingen waar ze het naar hun zin hebben en culturele voorzieningen zoals bijvoorbeeld de Kubus waar ze hun talenten kunnen ontplooiën zijn daarbij van grote betekenis. Het beleid is er nadrukkelijk op gericht om deze vormen van participatie te bevorderen. Waar dat niet mogelijk is uit financiële nood is het armoedebeleid ontwikkeld.

Als het gaat om het preventieve jeugdbeleid staat ons het volgende zaken te doen:

- Centrum voor Jeugd en Gezin functioneert: de signaleringsfunctie is op orde en er is sprake van één handelingsplan en één "gezicht" naar kind en ouders.

Wie is verantwoordelijk?

Een verscheidenheid aan instellingen en organisaties is verantwoordelijk voor het beantwoorden van de hulp- en zorgvraag. Bestuurlijk is er vervolgens een minstens zo grote verscheidenheid in de verantwoordelijkheden op het terrein van jeugdpreventie-, hulp- en zorg. Feit is dat de hulp- en zorgvraag binnen de gemeente aan de orde is. Dat maakt dat de gemeente een bijzondere verantwoordelijkheid draagt binnen dit prestatieveld om te bevorderen dat de gemeente en partners goed samenwerken. Om het ten doelgestelde waar te maken is vooralsnog een stevige aansturing noodzakelijk van de zijde van de gemeente.

3.3 Informatie, advies en cliëntondersteuning

Wettekst prestatieveld 3

Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning.

De gemeente is bij de invoering van de Wmo verantwoordelijk geworden voor het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning. Wij richten ons bij het invullen van de informatie- en adviesfunctie in principe op alle inwoners van Lelystad, met speciale aandacht voor groepen die extra ondersteuning nodig hebben. Het gaat daarbij met name om ouderen en gehandicapten maar ook om inwoners die niet of nauwelijks deelnemen aan maatschappelijke activiteiten.

Wat willen we bereiken de komende planperiode 2011-2014?

We willen bereiken dat de burgers de weg naar voorzieningen in de stad makkelijk weten te vinden. Dit geldt zowel voor de Wmo-diensten die de gemeente aanbiedt als ook voor de diensten van anderen.

De tevredenheid van de informatievoorziening rond de individuele Wmo-verstrekkingen wordt gemeten in het jaarlijkse SGBO tevredenheidsonderzoek (zie verder onder 3.6).

Er wordt nog bekeken of het mogelijk is de tevredenheid over de algehele informatievoorziening te meten.

Wat staat ons te doen de komende jaren?

De afgelopen jaren is er veel opgebouwd als het gaat om het verschaffen en toegankelijk maken van informatie, advies en cliëntondersteuning. De volgende zaken staan ons nog te doen:

- Verder verbeteren en verbreden van het (digitale) Zorgloket;
- Opnemen van informatieloketten in de vier mfa's (Atol, Zuiderzeewijk, Hanzepark en Warande); in overige wijken de informatiefunctie zoveel mogelijk aan laten sluiten bij bestaande structuren (wijkposten, verzorgingshuizen, buurthuizen e.d.);
- Scherp blijven ten aanzien van het niveau van dienstverlening en de afstemming van het ondersteuningsaanbod.

Wie is verantwoordelijk?

De gemeente is op grond van de Wmo de eerst verantwoordelijke voor het op orde hebben van de algemene informatie-, en adviesfunctie en de cliëntondersteuning. De externe partijen zijn verantwoordelijk voor de informatievoorziening richting hun gebruikers en de ondersteuning van hun cliënten. Het "scherp" houden in de dagelijkse praktijk is voor alles aan de orde. De gemeente is daarbij bewaker van het dienstverleningsniveau en spreekt aan waar dat nodig is.

3.4 Mantelzorg en vrijwilligers

Wettekst prestatieveld 4

Het ondersteunen van mantelzorgers daar onder begrepen steun bij het vinden van adequate oplossingen indien zij hun taken tijdelijk niet kunnen waarnemen, alsmede het ondersteunen van vrijwilligers.

In Nederland ontvangen jaarlijks vele mensen zorg. Een vijfde deel van hen ontvangt professionele zorg. De grootste groep ontvangt echter zorg van mensen uit hun omgeving, zogenaamde mantelzorg of een combinatie van professionele zorg en mantelzorg. Daarnaast hebben vrijwilligers een aandeel in het leveren van zorg; het zogenaamde vrijwilligerswerk in de zorg. De gemeente is met ingang van 1 januari 2007 verantwoordelijk geworden voor de ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers in de zorg. Dit viel voorheen onder de AWBZ.

De organisaties voor vrijwilligerswerk en mantelzorgondersteuning zijn in 2009 samengegaan binnen Stichting Welzijn Lelystad zodat er nu sprake is van één sterke lokale organisatie op dit punt.

Wanneer alle zorg die in Nederland nodig is door professionele hulpverleners zou worden geboden, dan is de rekening niet meer te betalen. Mantelzorgers en vrijwilligers (in de zorg) tonen een verantwoordelijkheidsgevoel dat in de Wmo centraal staat: *“eerst kijken wat je zelf kan doen of in je omgeving kan organiseren, doe dan pas een beroep op professionele voorzieningen”*. De gemeente Lelystad onderstreept die gedachte en wil het vrijwilligerswerk en de mantelzorg in de komende jaren verder versterken.

Wat willen we bereiken in de planperiode 2011-2014?

We willen bereiken dat mantelzorgers zich minder vaak te zwaar belast voelen en we willen de inzet van vrijwilligers vergroten.

Wat staat ons te doen de komende jaren?

Het beleid voor het algemene vrijwilligerswerk is reeds geformuleerd in de nota vrijwilligersbeleid. “Voor elkaar”. Deze nota loopt tot 2011 en zal eind dit jaar worden herijkt. Hierin zal ook het gemeentelijk beleid ten aanzien van de maatschappelijke stages worden meegenomen. Het beleid voor de mantelzorg en het vrijwilligerswerk in de zorg is in de eind 2009 vastgestelde nota “Zorg voor elkaar” beschreven. De nadruk zal in de komende jaren liggen op de uitvoering van het in deze nota’s vastgestelde beleid.

Wie is verantwoordelijk?

De gemeente is op grond van de Wmo verantwoordelijk voor het ondersteunen van mantelzorgers en het stimuleren van vrijwilligerswerk. Diverse partijen (zorginstellingen, sportverenigingen, kerken, scholen, buurthuizen etc.) werken ook met vrijwilligers en hebben een verantwoordelijkheid op dit terrein. Ook hebben een aantal partijen direct of indirect te maken met mantelzorgers van hun cliënten. Zij hebben de (mede) verantwoordelijkheid deze mantelzorgers te ondersteunen. Het zijn de mantelzorgers en vrijwilligers (al dan niet in georganiseerd verband) die het uiteindelijk moeten doen.

3.5 Deelname bevorderen

Wettekst prestatieveld 5

Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem.

Prestatieveld 5 heeft betrekking op verschillende doelgroepen: kwetsbare ouderen, mensen met lichamelijke of verstandelijke beperkingen, mensen met chronische ziekte en psychische en/of psychiatrische problemen en mensen met psychosociale problemen. Voor deze mensen is het vaak moeilijk om zelfstandig te functioneren en volwaardig deel te nemen aan het maatschappelijk verkeer. Kernvraag is op welke wijze we deze inwoners kunnen helpen hun talenten te benutten en te voorkomen dat zij in een sociaal isolement raken. Om dit te realiseren moet een breed scala van allerlei specifieke en algemene maatregelen worden getroffen. Daarbij zien we een ontwikkeling dat mensen met kleine beperkingen steeds vaker tussen wal en schip dreigen vallen doordat zij minder gebruik kunnen maken van regelingen zoals de AWBZ en de Wajong. Deze regelingen richten zich steeds vaker op alleen nog de zwaardere problematiek.

Ons beleid zal gericht moeten zijn op het geschikt en toegankelijk maken van reguliere voorzieningen (wonen, welzijn, zorg) voor deze inwoners, zodat zij zoveel mogelijk op een volwaardige wijze deel kunnen (blijven) nemen aan de maatschappij. Het bevorderen van het langer zelfstandig blijven wonen is daartoe een belangrijke voorwaarde. Het gemeentelijk beleid is erop gericht dat *iedereen* zoveel mogelijk mee doet en mee kan blijven doen. Hierbij wordt uitgegaan van de benaderingswijze: “eigen verantwoordelijkheid eerst, maar handreiking en ondersteuning daar waar nodig”.

Wat willen we bereiken in de planperiode 2011-2014?

We willen bereiken dat “mensen met beperkingen” volwaardig kunnen meedoen aan en in de Lelystadse samenleving.

Wat staat ons te doen de komende jaren?

Ons beleid is gericht op het zoveel mogelijk geschikt en toegankelijk maken van reguliere voorzieningen (wonen, welzijn, zorg) voor alle inwoners, zodat iedereen op een volwaardige wijze deel kan (blijven) nemen aan de maatschappij. Concreet:

- Elk jaar worden in het kader van Agenda 22 een aantal thema's nader uitgewerkt; in 2010 zijn dat sport, arbeid, veiligheid en bewustwording;
- Selectief uitbouwen van het aanbod van aangepaste woonvormen, welzijn en zorg.

Er kan niet altijd worden volstaan met het toegankelijk maken van algemene voorzieningen. In een aantal gevallen zal een extra ondersteuningsaanbod noodzakelijk zijn. Het kan hierbij bijvoorbeeld gaan om een rolstoel maar ook om bijzondere bijstand of maatschappelijk werk. Het is belangrijk dat de betrokkenen de weg naar deze voorzieningen weten te vinden. Voor de verdere invulling van dit onderdeel wordt verwezen naar prestatieveld 3 (informatie en advies), prestatieveld 4 (mantelzorg en vrijwilligerswerk) en prestatieveld 6 (individuele verstrekkingen).

Ook is het belangrijk dat bij nieuwe beleids- en uitvoeringsnota's steeds wordt gekeken vanuit de invalshoek dat iedereen, ook mensen met beperkingen, zoveel mogelijk kunnen participeren in de samenleving. In elke beleidsnota moet expliciet kenbaar worden gemaakt of deze is getoetst aan de Wmo-uitgangspunten. Op deze wijze wordt Lelystad werkende weg Wmo-proof.

Wie is verantwoordelijk?

De gemeente moet er op grond van de Wmo voor zorgen dat mensen kunnen participeren in de samenleving. De mate waarin en wijze waarop hierin wordt voorzien is de beleidsvrijheid van de gemeente. Dit betekent niet dat de gemeente alles zelf moet doen. Er zijn allerlei externe partijen³ die hier een taak/verantwoordelijkheid in hebben. Het vervolgens ook daadwerkelijk deelnemen is in belangrijke mate de verantwoordelijkheid van de mensen zelf en hun directe omgeving.

3.6 Individuele verstrekkingen

Wettekst prestatieveld 6

Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behouden en het bevorderen van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer.

Het primaire doel van de Wmo is 'meedoen' door zelfredzaamheid van mensen te bevorderen en waar nodig te herstellen. De basisfilosofie van de Wmo is dat iedereen zo lang mogelijk voor zichzelf zorgt, eventueel door een beroep te doen op de directe omgeving (familie, vrienden, kennissen). Alleen in de situaties waarin iemand hiertoe niet in staat is, komen professionele zorg en ondersteuning in beeld. De gemeente heeft met ingang van 1 januari 2007 de verplichting in een dergelijk geval te compenseren. Dit 'compensatiebeginsel' houdt in dat gemeenten de beperkingen die mensen ervaren bij het voeren van een huishouden, het ontmoeten van mensen en het vervoer moeten compenseren.

Wat willen we bereiken in de planperiode 2011-2014?

Voorop staat dat als men een voorziening nodig heeft, men deze ook daadwerkelijk krijgt. Maar tegelijkertijd willen we bereiken dat in Lelystad onze algemene voorzieningen (onder andere openbaar

³ Voorbeelden van externe partijen: woningbouwvereniging, sportvereniging, winkels, openbaar vervoer.

vervoer en de wijkvoorzieningen) inwoners zoveel mogelijk in staat stellen mee te blijven doen, zonder dat daar allerlei specifieke (individuele) aanpassingen voor nodig zijn.

Wat staat ons te doen de komende jaren?

De individuele verstrekkingen op een adequate wijze verstrekken is ook de komende jaren de opgave. Maar deze opgave zal nadrukkelijker geplaatst worden in het bevorderen dat algemene voorzieningen gebruikt worden alvorens wordt teruggevallen op individuele verstrekkingen. Concreet:

- Adequaats verstrekken van individuele voorzieningen aan inwoners waarvoor dit noodzakelijk is;
- Doorlichten van het verstrekkingenpakket met als resultaat een goed basis verstrekkingenpakket;
- Maatregelen treffen die ertoe leiden dat mensen minder gebruik hoeven te maken van individueel ondersteuningsaanbod.

Wie is verantwoordelijk?

De gemeente is op grond van de Wmo verantwoordelijk voor het verstrekken van individuele Wmo-voorzieningen en het bewaken van de kwaliteit van de dienstverlening.

3.7 Samenhangende ondersteuning voor zeer kwetsbare groepen

Wettekst prestatievelden 7, 8 en 9

Prestatieveld 7:

Het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en het voeren van beleid ter bestrijding van geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer is gepleegd.

Prestatieveld 8:

Het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen.

Prestatieveld 9:

Het bevorderen van verslavingsbeleid.

We streven ernaar dat alle inwoners naar vermogen volwaardig aan de samenleving deelnemen. Er ligt allereerst een verantwoordelijkheid bij het individu om zelf problemen op te lossen of hiervoor zelf hulp te organiseren. Er is evenwel een categorie mensen die (tijdelijk) niet of onvoldoende mee kan draaien in de samenleving. In deze paragraaf gaat het om de 'zeer kwetsbare groepen'. Deze kwetsbare groepen hebben extra ondersteuning nodig in hun dagelijks leven.

Minimaal 600 Lelystedelingen behoren tot de "kwetsbare groepen". Zeker 300 van hen zijn voor langere tijd, meer dan één jaar, aangewezen op hulp- en ondersteuning.

Wat willen we bereiken in de planperiode 2011-2014?

We willen het volgende bereiken:

- er wordt zoveel mogelijk voorkomen dat mensen "uitvallen";
- het aantal slachtoffers van huiselijk geweld wordt teruggedrongen;
- zorgmijders zijn in beeld en van zorg voorzien;
- in regionaal verband wordt per zorgvraag centraal de best passende zorg bepaald;
- gezondheidsschade en overlast als gevolg van overmatig alcohol- en drugsgebruik wordt beperkt.

Wat staat ons te doen de komende jaren?

We kunnen spreken van een stevig maatschappelijk vraagstuk in aard en omvang. Er is een scala aan voorzieningen voor handen in Lelystad voor de zeer kwetsbare groepen. Een voorziening voor (zeer)

langdurig verblijf ontbreekt echter nog. Een dergelijke voorziening is nodig in aanvulling op de dag- en nachtopvang en het fasehuis. Daarnaast missen we nog voorzieningen in het kader van sociale activering (met name dagbesteding voor de zeer kwetsbare groepen) en is uitbreiding van het aantal plaatsen begeleid wonen gewenst. Deze plaatsen worden vooral via de AWBZ gefinancierd. Er is een grote verscheidenheid aan middenstromen en aan verantwoordelijke partijen: woningbouwcorporaties, maatschappelijk werk, maatschappelijke opvang, geestelijke gezondheidszorg, verslavingszorg, politie, justitie, reclassering, organisaties op het gebied van werk en inkomen etc.. De belangrijkste opgave de komende jaren ligt op het goed laten functioneren van dit complex aan voorzieningen.

Concreet staat ons het volgende te doen:

- Bevorderen dat de vele instellingen meer handelen vanuit de zorg- en hulpvrager;
- Realiseren van een voorziening voor chronisch problematische verslaafden;
- Intensiveren van het sociale activeringsaanbod richting deze kwetsbare Lelystedelingen.

Wie is verantwoordelijk?

De gemeente is op grond van de Wmo verantwoordelijk voor het bieden van maatschappelijke opvang aan dak- en thuislozen en vrouwenopvang. Maar ook andere (niet door de gemeente gefinancierde) partijen hebben hierin een verantwoordelijkheid. De gemeente (samen met andere gemeenten in de regio) is verantwoordelijk voor het bevorderen van de noodzakelijke samenwerking op bestuurlijk en managementniveau. Het sturen op de samenwerking in de dagelijkse praktijk ligt vervolgens in belangrijke mate bij de externe partners van de gemeente.

4. Samenvatting en conclusies

Op 1 januari 2007 is de Wmo ingevoerd. Het motto van de Wmo is “meedoen”. In de afgelopen periode hebben wij met name ingezet op het invullen van de nieuwe taken zoals het verstrekken van huishoudelijke verzorging, de informatievoorziening en de mantelzorgondersteuning.

Maar ook op diverse andere terreinen is , vooruitlopend op het Wmo beleidsplan, al invulling gegeven aan de Wmo gedachte. Over de volle breedte van de negen prestatievelden is er de laatste jaren veel beleid ontwikkeld en vastgesteld en nu volop in uitvoering.

De opgave de komende jaren

De opgave de komende jaren is tweeledig:

- hoe kunnen we bevorderen dat méér mensen méér meedoen en minder mensen een beroep hoeven te doen op individuele ondersteuning?
- hoe kunnen we ervoor zorgen dat bestaande (algemeen en specifiek) voorzieningen goed toegankelijk en bereikbaar zijn?

Voor het welslagen van het Wmo beleid is het essentieel dat bij alle plannen steeds de vraag wordt gesteld: “hoe kan worden bevorderd dat iedereen zoveel mogelijk mee kan blijven doen?”.

Waarmaken en selectiviteit

De afgelopen jaren is op het brede terrein van sociaal beleid volop beleid ontwikkeld en zijn zaken in uitvoering genomen.

De komende jaren wordt ingezet op het continueren van effectief sociaal beleid. De financiële en economische crisis zullen een stempel drukken op de uitvoering van het beleid. Een uitbouw van voorzieningen zal daarom alleen nog in een beperkt aantal situaties aan de orde kunnen zijn. Daarnaast zal er op een aantal onderdelen als gevolg van de noodzakelijke bezuinigingen sprake zijn van een verminderde inzet. Er zal aldus sprake zijn van zowel een selectieve verruiming als een selectieve versobering van het aanbod.

Over de volle breedte van de prestatievelden is het naast de opgave van het waarmaken ook zaak regelmatig het rendement van voorzieningen, maatregelen en inspanningen kritisch te analyseren.

De hierboven geschetste selectiviteit en de kritische toets moeten bevorderen dat in gang gezet beleid ook financieel behapbaar blijft voor de gemeente.

Integraalbeleid en daar ook naar handelen

De doeltreffendheid van het Wmo beleid wordt uiteindelijk bepaald door de wijze waarop het beleid wordt ingevuld c.q. uitgevoerd. Naast de gemeente zijn diverse partijen daarvoor verantwoordelijk. De Lelystedelingen moeten in de praktijk ervaren dat er vanuit één gezamenlijk perspectief door partners en gemeente gehandeld en gewerkt wordt.

Nieuwe verantwoordelijkheidsverhoudingen

Het is dienstig te expliciteren wie waarvoor verantwoordelijk is zowel intern bij de gemeente alsmede de verantwoordelijkheidsverdeling met en tussen de externe partners. Hierbij zal één van de belangrijke toetspunten zijn: waar begint en eindigt de verantwoordelijkheid van de burgers, de externe partners en de lokale overheid? Dit zien wij als een belangrijke opgave voor de komende periode. Wij zullen dit in de planperiode op de verschillende onderdelen nader invullen.

De regierol van de gemeente

De gemeenten ziet het als haar verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat de voornemens, zoals die bij de prestatievelden zijn vermeld, ook daadwerkelijk worden gerealiseerd. In een aantal gevallen is de gemeente hier direct financieel en inhoudelijk verantwoordelijk voor. Zo is de gemeente zelf verantwoordelijk voor de individuele verstrekkingen. In een aantal gevallen ligt de verantwoordelijkheid niet primair bij de gemeente maar bij andere partijen. In die gevallen zal de gemeente stimuleren en faciliteren dat de nodige activiteiten worden uitgevoerd en goed op elkaar worden afgestemd. Daartoe zal de gemeente in overleg treden met de partijen om te komen tot nadere afspraken.

Communicatie

Het Wmo-beleidsplan zal (na behandeling in de raad) aangeboden worden aan de Cliëntenraad Wmo en de relevante organisaties en instellingen die actief en werkzaam zijn binnen de Wmo-prestatievelden. In de aanbiedingsbrief zal aangegeven worden dat de gemeente in gesprek zal gaan met de partners in de stad met betrekking tot het vraagstuk van de heroverweging van verantwoordelijkheden en het scherper duiden van wat van elkaar qua verantwoordelijkheden verwacht mag worden.

Bijlagen bij het beleidsplan Wmo 2011 – 2014

Bijlage 1: Stand van zaken per prestatieveld

Prestatieveld 1: sociale samenhang

Wettekst prestatieveld 1:

Het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten.

We zetten in op het verbeteren van de leefbaarheid in de wijken, zowel op het fysieke als op het sociale vlak. We willen ontmoetingen en binding op buurt-, wijk- en stadsniveau bevorderen. Dit wordt vanuit een aantal invalshoeken gedaan:

Professionals stimuleren en faciliteren betrokkenheid bewoners

Het passende antwoord als het gaat om zorg- en ondersteuningsvragen hoeft niet bij voorbaat van professionele zijde te komen. Sterker nog het mobiliseren van buurtbewoners bij het beantwoorden van praktische hulp en ondersteuningsvragen van bewoners in de eigen buurt is het uitgangspunt. Het betere antwoord ligt vaak om de hoek! Boodschappen doen voor een buurvrouw of haar even naar de kapper brengen omdat ze er zelf niet toe in staat is. Het zijn deze kleine gebaren die het dagelijkse samenleven aantrekkelijk maken. De projecten Buurtbemiddeling, Maatjeswerk (en buurtvoorlichters (gericht op moeilijk bereikbare mensen) zijn ook voorbeelden die navolging verdienen.

Samenwerking in de wijken

Het is belangrijk dat verschillende partijen (professionals) in een wijk samenwerken zoals bijvoorbeeld het sociaal-cultureel werk, het buurthuiswerk en het kinder-, jongeren-, ouderen- en sportwijkwerk. Het doel is te komen tot een passend antwoord op de vragen en initiatieven vanuit de buurt.

Ontwikkeling van marktplaatsen

Centraal daarbij staat de transformatie van solitaire wijkvoorzieningen naar een bundeling van buurt- en wijkvoorzieningen met een wervende en bindende kracht. De multifunctionele accommodaties (mfa) die hiermee ontstaan moeten als "marktplaatsen voor de buurt" gaan functioneren. Er zullen mfa's worden ontwikkeld in de Atolwijk, Zuiderzeewijk, Hanzepark en Warande.

Sport (in de wijken)

Vanuit het sportbeleid worden sportverenigingen gesubsidieerd en ondersteund en wordt sportwijkwerk aangeboden. Sport biedt de gelegenheid om vrijwilligerswerk samen met anderen uit te voeren binnen de sportvereniging en zo verantwoordelijkheid te dragen. In het collegeprogramma 2010-2014 is sport nadrukkelijk als vliegwiel voor actieve participatie benoemd. De kadernota sport is uitgewerkt in een uitvoeringsnota sport 2009-2012. Met deze uitvoeringsnota wordt een bijdrage geleverd aan de doelstellingen zoals beschreven in dit Wmo beleidsplan. Het sportbeleid wordt bewust ingezet als doel en middel om te participeren in de samenleving.

Sport en bewegen:

- biedt gelegenheid om andere mensen te ontmoeten en kan bijdragen aan het voorkomen van een sociaal isolement;
- biedt gelegenheid prestaties te leveren en die te meten aan prestaties van anderen;
- draagt bij aan een actieve en gezonde leefstijl;
- draagt bij aan psychosociaal welbevinden;
- draagt bij aan zelfredzaamheid;
- in teamverband heeft opvoedkundige elementen voor jongere leden (aanleren regels, samenwerken, ed.);
- biedt mogelijkheden voor maatschappelijke integratie.

Met ingang van 2007 wordt in een aantal wijken in Lelystad het BOS project uitgevoerd. In dit project wordt er actief samengewerkt tussen de actoren in de B(uurt), O(nderwijs), S(port)(vereniging). De samenwerking heeft tot doel om meer kinderen in de basisschoolleeftijd vaker (samen) te laten bewegen en de sportverenigingen meer in de buurt bij kinderen en ouders te brengen.

Het BOS project heeft een structureel gevolg gekregen met de impulsmaatregel combinatiefunctionarissen waarmee het BOS project binnen de brede school een structurele inbedding heeft gekregen.

Cultuur (in de wijken)

De centrale doelstelling van het gemeentelijk cultuurbeleid is het realiseren van een cultureel voorzieningenniveau dat bijdraagt aan een aantrekkelijk woon- en leefklimaat, bewoners en bezoekers van Lelystad stimuleert om kennis te nemen van en deel te nemen aan culturele activiteiten en de ontwikkeling van Lelystad tot een open, dynamische en volwaardige stad ondersteunt. Vanuit het cultuurbeleid worden o.a. projecten op het gebied van amateurkunst, podiumkunst en beeldende kunst gesubsidieerd en worden instellingen gesubsidieerd die bibliotheekwerk, cultuureducatie en podiumkunst aanbieden. De aandacht zal in de komende periode, aansluitend op de investeringen in hoogwaardige culturele voorzieningen, worden gericht op brede cultuurparticipatie, met bijzondere inzet voor de mogelijkheden voor de amateurkunst en de beeldende kunst, de ontwikkeling van 'community art' en voor het kunstaanbod op bijzondere locaties.

Er is vanaf 2009 bij De Kubus een zogeheten 'Cultuurscout' gestationeerd. Deze cultuurscout heeft de taak relaties tot stand te brengen tussen diverse partijen als bewoners, kunstenaars, culturele- en welzijnsinstellingen en scholen met als doel culturele projecten te realiseren die bijdragen aan een beter sociaal en cultureel leefklimaat in de wijk en de stad. De cultuurscout jaagt aan, bundelt deskundigheid en biedt ondersteuning om bewoners via kunst en cultuur samen te brengen en de zelfredzaamheid bij de participanten te versterken.

Bij De Kubus is tevens een cultuurmakelaar aanwezig die scholen adviseert bij de organisatie van een naschools cultuurprogramma. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het aanbod van culturele organisaties en personen die bereid en in staat zijn om kinderen op een stimulerende wijze kennis te laten maken met kunst en cultuur.

Brede scholen

Meer dan twintig basisscholen zijn inmiddels zogenaamde Brede Scholen. Kern van het functioneren als Brede School is uiteraard het aanbieden van onderwijs, maar daarnaast worden aanvullende zaken aangeboden: sport, cultuur en een scala aan andere activiteiten die maken dat de basisschool ook meer van betekenis is voor de jongeren en de buurt.

Veilige wijken

Er zijn voor de verschillende wijken wijkveiligheidsplannen opgesteld.

Er wordt naar gestreefd dat alle nieuwe woonwijken voldoen aan het politiekeurmerk veilig wonen. Er wordt ingezet buurtbemiddeling. De professionals (o.a. op het gebied van beheer en handhaving) werken samen om de opgestelde wijkveiligheidsplannen uit te voeren. Ook hier geldt dat de professionals de samenwerking zoeken met de bewoners respectievelijk vrijwilligers.

Woonzorgzones

In 2005 is het Programma Wonen, Welzijn, Zorg door de raad vastgesteld. In dit kader worden er verspreid over de stad één-, twee- en driesterrenzones ontwikkeld. Door een samenhangend aanbod van woon-, zorg- en welzijnsvoorzieningen willen we bevorderen dat mensen langer op een plezierige manier zelfstandig kunnen blijven wonen.

Integratiebeleid

In het integratiebeleid ligt het accent op dialoog en participatie. Er is tot 2011 een tweetal stimuleringsbudgetten beschikbaar. Eén daarvan is gericht op burgerschap en binding door middel van culturele uitwisselingsactiviteiten op stedelijk-, wijk- en buurtniveau. Een ander stimuleringsbudget is beschikbaar voor projecten en activiteiten gericht op emancipatie en participatie van allochtone vrouwen in achterstandssituaties. Tevens wordt het project "meer diversiteit in besturen van non-profit organisaties" uitgevoerd.

Vrijwilligersbeleid

De gemeente wil het vrijwilligerswerk verder versterken. Onder prestatieveld mantelzorg en vrijwilligerswerk is dit verder uitgewerkt.

Prestatieveld 2: jeugd en preventie

Wettekst prestatieveld 2:

Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden.

Gemeente Lelystad zet zich nadrukkelijk in op diverse terreinen om de ontwikkelingskansen van kinderen te vergroten met als uiteindelijk doel het verwerven van een goede positie op de arbeidsmarkt en een volwaardige deelname aan de maatschappij. Op meerdere fronten wordt gewerkt aan versterking van het onderwijs en de stap naar de arbeidsmarkt. Genoemd kunnen worden de programma's Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE), de Lokale Educatieve Agenda, het Aanvalsplan Jeugdwerkloosheid en het tegengaan van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten. Tegelijkertijd wordt er gewerkt aan het er vroeg bij zijn als kinderen in de knel dreigen te raken. Daarbij is het van groot belang dat het complex aan instellingen en voorzieningen die werken op het brede terrein van de jeugdpreventie en zorg voor het kind (en de ouders) dat een handreiking nodig heeft, met één "gezicht" handelen op basis van één handelingsplan. Een plan dat is opgesteld vanuit de vragen en belemmeringen die door het kind en de ouders (verzorgers) worden ervaren.

Centrum voor Jeugd en Gezin

In september 2008 is het eerste Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) geopend voor de Atol- en Zuiderzeewijk, dat is opgezet als een pilot van twee jaar. Het is bedoeld als laagdrempelige voorziening waar ouders en jongeren terecht kunnen met vragen over opvoeden en opgroeien. Het CJG bundelt signalen van opvoed- en opgroerisico's en biedt een passend aanbod aan opvoedingsondersteuning en zorg aan kind en gezin. Het CJG verenigt de onderstaande vijf preventieve functies van het jeugdbeleid in zich. De bevindingen uit de pilot vormen de basis voor de verdere uitrol van het CJG concept in Lelystad. Voor de ontwikkeling van het CJG in Lelystad is een visie en uitwerkingsplan opgesteld. Het CJG moet het kristallisatiepunt worden waar signalen bij elkaar komen en vanwaar als één "gezicht" naar kind en ouders wordt gehandeld, op basis van één handelingsplan. Van belang is dat het handelingsplan kan rekenen op de rugdekking van alle betrokken instellingen en organisaties.

Preventieve functies van het jeugdbeleid

De op preventie gerichte ondersteuning bij opvoeden en opgroeien krijgt vorm in de vijf preventieve functies van het jeugdbeleid.

- 1. Informatie en advies: het geven van voorlichting, het verstrekken van informatie op vragen en het beantwoorden van specifieke vragen naar informatie op het gebied van opvoeding van kinderen.*
 - het CJG is laagdrempelig toegankelijk voor vragen zowel fysiek, telefonisch als virtueel;
 - bij het consultatiebureau, de schoolarts, het schoolmaatschappelijk werk e.d. kan men terecht met allerlei vragen;
 - er worden diverse opvoedcursussen georganiseerd.
- 2. Signalering: het goed en vroegtijdig signaleren van vragen en problemen, ook wanneer betrokkenen dit zelf wellicht niet onderkennen.*
 - de jeugdgezondheidszorg voor 0 tot 19 jarigen wordt uitgevoerd: alle kinderen worden regelmatig onderzocht door een arts of verpleegkundige;
 - de kinddossiers van de jeugdgezondheidszorg worden gedigitaliseerd (Elektronisch Kindossier);
 - het elektronisch signaleringssysteem voor alle risicokinderen (ESAR) wordt ontwikkeld;
 - er zijn zorgstructuren in het onderwijs (zorg- en adviesteams).
- 3. Toeleiding naar hulp: zorg dragen dat toegang tot de hulp snel bereikbaar en beschikbaar is.* Goede toeleiding en beoordeling is de vervolgstap op signalering:
 - er wordt ingezet op het afstemmen van de aanpak van de verschillende instellingen met taken op het terrein van opvoed- en gezinsondersteuning in een gestructureerd casuïstiek overleg (binnen de pilot CJG);

- er vindt afstemming plaats binnen de buurtnetwerken 12- en Breakpoint; deze blijven bestaan tot voor de betreffende wijk/stadsdeel het CJG functioneert; daarna gaan deze netwerken op in het CJG netwerk;
 - met de ontwikkeling van de nieuwe ondersteuningsstructuur (CJG-netwerk) wordt ingezet op afstemming met de zorgstructuren op school.
4. *Pedagogische hulp: het bieden van advisering en lichte hulpverlening aan gezinnen waar de opvoeding van kinderen dreigt te stagneren:*
- het huidige aanbod bestaat uit pedagogische spreekuren, opvoedcursussen, gezinscoaches, groepspreventieprogramma's (o.m. weerbaarheid), Home-Start, Project Voorzorg, Vroegsignalering en Bemoeizorg, schoolmaatschappelijk werk (primair onderwijs), jeugdpreventiewerk (voortgezet onderwijs), ambulante jeugdhulpverlening, Dag Trainings Centrum.
5. *Coördinatie van zorg op lokaal niveau: het goed afstemmen van vragen en problemen van ouders en jongeren die bij meer dan één instelling binnenkomen.*
- Vaak betreft het hier gezinnen die op meerdere levensterreinen problemen hebben.
- binnen de pilot CJG wordt gewerkt aan de borging van een integraal hulpaanbod: één kind, één plan;
 - coördinatie vindt plaats in de buurtnetwerken 12- en Breakpoint, totdat deze zijn opgegaan in de uitbreiding van het CJG over de hele stad.

Hierboven is een schets gegeven van de jeugd preventie infrastructuur en in welke richting zich dat moet ontwikkelen. Daarbij moet er wellicht ten overvloede op worden gewezen dat de basis van de ontwikkelingskansen van de Lelystadse jeugd ook ligt opgesloten in scholen waar goed onderwijs wordt gegeven en de jeugd zich geborgen voelt, maar ook in verenigingen waar ze het naar hun zin hebben en de Kubus en Underground waar ze hun talenten kunnen ontplooien. Het beleid is er nadrukkelijk op gericht om dergelijke vormen van participatie te bevorderen. Waar dat niet mogelijk is uit financiële nood is het armoedebeleid ontwikkeld. Onder de titel "Meedoen is mogelijk!"

Prestatieveld 3: informatie, advies en cliëntondersteuning

Wettekst prestatieveld 3

Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning.

Informatie en advies

In 2007 is in het Stadhuis het Zorgloket geopend. Het Zorgloket maakt nu onderdeel uit van de algemene adviesbalie van de gemeente. Hier kan men tijdens werkdagen terecht met allerlei vragen over Wmo-verstrekkingen, maar ook met vragen over bijvoorbeeld bijzondere bijstand of welzijnsactiviteiten voor ouderen. Het loket biedt ondersteuning bij het aanvragen van een Wmo-verstrekking en kan doorverwijzen naar het ondersteuningsaanbod van andere organisaties, zoals het Team Ouderenadviseurs of MEE. Vanaf 1 januari 2008 is ook het digitale zorgloket beschikbaar. In de afgelopen jaren is actief ingezet op het beter toegankelijk maken en verbreden van de informatie op het digitale zorgloket.

In 2005 stelde de gemeenteraad het "Meerjarenprogramma Wonen, Welzijn, Zorg" vast. Op grond van dit programma worden er verspreid over de stad drie-, twee- en éénsterrenzones gerealiseerd. In elke zone moet een informatiepunt (een inlooppunt) zijn waar men met allerlei vragen over wonen, welzijn en zorg terecht kan. Bij de invulling hiervan wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de bestaande structuren. Dit betekent dat deze informatieloketten zijn/worden ondergebracht in bijvoorbeeld de wijkposten en de verpleeg- en verzorgingshuizen e.d. in Lelystad.

Ondersteuningsaanbod

In 2006 ging het Team Ouderenadviseurs Lelystad (TOL) van start. Deze adviseurs houden spreekuur in de wijken en de verzorgingshuizen en zij kunnen bij de mensen thuis langsgaan. Zij kunnen

ouderen ondersteunen en helpen de juiste ondersteuning te vinden. Ook hebben zij een signaalfunctie en kunnen, indien nodig, andere instanties inschakelen.

Daarnaast draait, onder aansturing van het TOL, het project Ouderen voor Ouderen. Dit project bestaat uit een groep vrijwillige senioren die de inwoners van 70 jaar en ouder bezoeken met een informatiepakket. Zij proberen de ouderen te stimuleren deel te nemen aan de voor hen geschikte activiteiten.

Het Interkerkelijk Diaconaal Overleg (IDO) heeft twee inloophuizen en een voedselbank en biedt schuldhelpverlening aan. Het IDO richt zich op ondersteuning en begeleiding van inwoners met een zwakke sociale economische positie.

De Stichting Maatschappelijke Dienstverlening Flevoland heeft maatschappelijk werkers en sociale raadslieden in dienst. Deze laatste geven gratis advies en informatie op sociaaljuridisch terrein aan mensen die moeite hebben hun eigen belangen te behartigen.

In de Zorgstrook (Reaalhof) is het Juridisch loket gevestigd. Hier kan men terecht voor gesubsidieerde rechtsbijstand (vroeger ook wel de pro deo advocaat genoemd). Het Juridisch Loket is een onafhankelijke organisatie die burgers gratis juridische informatie en advies kan geven.

De stichting MEE IJsseloevers is een belangrijke ondersteuningsorganisatie in Lelystad. MEE biedt, als onafhankelijke en professionele organisatie, ondersteuning aan mensen met een beperking, chronisch zieken en hun betrokkenen bij het vinden van oplossingen in de voor hen ontstane problematiek. MEE zal voorlopig, uitgaande van het landelijke beleid, niet onder de Wmo worden gebracht. De gemeente en MEE hebben een samenwerkingsovereenkomst gesloten. Hierin is vastgelegd dat de gemeente en MEE op een aantal terreinen intensiever gaan samenwerken en hun activiteiten op elkaar afstemmen.

Indicatiestelling Wmo/AWBZ

Het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) verzorgt, in opdracht van de gemeente, de indicatiestelling voor de Wmo voorzieningen. Het CIZ is ook verantwoordelijk voor het stellen van indicaties voor AWBZ voorzieningen. De inwoners van Lelystad kunnen dus voor alle indicaties, zowel voor de Wmo als voor de AWBZ, terecht bij één loket.

Prestatieveld 4: mantelzorg en vrijwilligers

Wettekst prestatieveld 4

Het ondersteunen van mantelzorgers daar onder begrepen steun bij het vinden van adequate oplossingen indien zij hun taken tijdelijk niet kunnen waarnemen, alsmede het ondersteunen van vrijwilligers.

Pluspunt Vrijwilligerswerk, Meldpunt Vrijwilligerszorg en Steunpunt Mantelzorg zijn samengevoegd en vormen een onderdeel van Stichting Welzijn Lelystad.

Activiteiten aangeboden vanuit Stichting Welzijn Lelystad

a. algemeen vrijwilligerswerk

Er wordt bemiddeld tussen de vraag naar en het aanbod van vrijwilligerswerk door middel van een vrijwilligersvacaturebank. Er wordt voorlichting gegeven over de diverse mogelijkheden, regels en eventuele valkuilen van vrijwilligerswerk aan vrijwilligers en organisaties. Tevens verzorgt de organisatie deskundigheidsbevordering, verzekeringen, thema bijeenkomsten, maatschappelijke stages en wordt het bedrijfsleven bij het vrijwilligerswerk betrokken. Daarnaast ondersteunt de organisatie allochtone zelforganisaties en buurthuisbesturen bij het in stand houden van hun organisaties.

b. Mantelzorgondersteuning

Binnen de organisatie is het Steunpunt Mantelzorg verantwoordelijk voor de mantelzorgondersteuning. Er zijn diverse mantelzorgconsulenten die ondersteuning en begeleiding bieden aan mantelzorgers. Het Steunpunt Mantelzorg biedt mantelzorgers:

- emotionele ondersteuning;
- ondersteuning bij praktische zaken, zoals het invullen of toelichten van formulieren en het aanvragen van hulp;
- lotgenotencontact;
- de gelegenheid vragen te stellen en advies in te winnen;
- vraaggerichte activiteiten.

Verder zijn er gespecialiseerde consulenten voor de volgende groepen: jonge mantelzorgers, Marokkaanse / Turkse mantelzorgers en Surinaamse / Antilliaanse mantelzorgers.

Naast deze directe ondersteuning probeert het Steunpunt Mantelzorg de lokale mantelzorgers ook op indirecte wijze te ondersteunen. Het Steunpunt is actief in lokale en regionale netwerken, stuurgroepen en werkgroepen en heeft daarnaast een landelijk netwerk opgebouwd. Het Steunpunt probeert via haar contacten met andere instellingen mantelzorgers te bereiken.

c. Vrijwilligerswerk in de zorg

De volgende hulpverleningsdiensten op het gebied van vrijwilligerszorg worden geboden:

- Praktische hulpdiensten: boodschappen doen, wandelen, tuin bijhouden, meegaan bij bezoek aan huisarts of ziekenhuis, e.d.;
- Toch Thuis (= vervanging van mantelzorgers): een oppasdienst, zodat de mantelzorgers even vrijaf heeft;
- Vrijwillige Terminale Zorg: vrijwilligers nemen tijdelijk de taak over van de mantelzorgers bij een terminaal zieke, zodat de mantelzorgers even tijd voor zichzelf heeft (wordt vanuit het ministerie van VWS gesubsidieerd);
- Vriendschap op Maat: een maatjesproject voor mensen met een psychiatrische achtergrond of chronisch zieken;
- Jongeren in de zorg: jongeren worden, in het kader van hun beroepsoriëntatie, in aanraking met zorg gebracht.

Overige door de gemeente gesubsidieerde projecten

Het betreft het project "De boer op", de activerende huisbezoeken, de cursus GGZ-mantelzorgers en een buddyproject.

Bij het project "De boer op" kunnen dementerenden en hun partners (de mantelzorgers) deelnemen aan activiteiten op zorgboerderij De Huif.

Bij de activerende huisbezoeken worden in aansluiting op de preventieve huisbezoeken, als hier aanleiding toe is, extra huisbezoeken gebracht aan een aantal senioren om extra ondersteuning te bieden.

Meerkanten ontvangt subsidie voor het aanbieden van cursussen aan mantelzorgers voor het omgaan met dementie, borderline en schizofrenie.

VMCA (Almere) ontvangt subsidie voor de inzet van een buddy voor mensen met HIV/AIDS. De intentie is om dit project vanaf 2011 te laten uitvoeren door Welzijn Lelystad.

Vrijwilligerswerk in de zorg en mantelzorg geleverd door andere partijen

Naast de vorengenoemde organisaties zijn er meer lokale (of regionale) spelers die actief zijn op het gebied van mantelzorg en vrijwilligerszorg maar geen gemeentelijke subsidie ontvangen. Het betreft onder meer:

- thuiszorginstellingen zoals Icare;
- zorgaanbieders voor mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking zoals Triade en Interakt Contour;
- zorgaanbieders voor ouderen zoals Coloriet en Woonzorg Flevoland;
- instellingen die zorg verlenen aan mensen met psychosociale en psychiatrische problematiek zoals Meerkanten GGZ en Kwintes;
- landelijke (vrijwilligers)organisaties zoals De Zonnebloem, het Rode Kruis, en Humanitas;
- Johanniter hulpverlening, die het vrijwilligerswerk in het ziekenhuis organiseert.
de (lokale) kerken en moskeeën.

Met name de thuiszorginstellingen, de zorgaanbieders voor mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking en de zorgaanbieders voor ouderen hebben te maken met de mantelzorgers van hun cliënten. Een aantal van deze instellingen heeft reeds een actief mantelzorgbeleid, bij andere partijen is dit nog minder ontwikkeld.

De landelijke vrijwilligersorganisaties zijn veelal georganiseerd in lokale of regionale afdelingen. Zij voeren vaak een actief vrijwilligersbeleid te voeren om hun bestand van vrijwilligers op peil te houden.

Prestatieveld 5: deelname bevorderen

Wettekst prestatieveld 5

Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem.

Ouderen

Ten aanzien van de groep (kwetsbare) ouderen is in de loop der jaren al veel beleid ontwikkeld. Op basis daarvan is op veel fronten een passend en effectief aanbod tot stand gekomen dat er toe leidt dat ouderen langer zelfstandig kunnen blijven wonen en minder snel in een sociaal isolement terecht komen. Op stedelijk en/of op wijkniveau is inmiddels een aantal voorzieningen beschikbaar. Stichting Welzijn organiseert bijvoorbeeld verspreid over de stad welzijnsactiviteiten voor ouderen. Ouderen kunnen terecht bij het Team Ouderenadviseurs Lelystad voor informatie, advies en ondersteuning en bewoners van 70 jaar en ouder worden met een informatiepakket bezocht door de medewerkers van Ouderen voor Ouderen. Voor mensen die het moeilijk vinden hun huishoudelijke administratie op orde te houden bestaat het project "thuisadministratie" van Humanitas. Verder wordt er op dit moment volop gewerkt aan het verder ontwikkelen van één-, twee- en driesterrenzones verspreid over de stad. Er wordt vanuit de gemeente actief ingezet op levensloopbestendig bouwen.

In het kader van gezondheidspreventie is in 2009 in Lelystad vanuit Achmea het Consultatie Bureau voor Ouderen gestart.

Mensen met een beperking

Er vindt regelmatig overleg plaats met belangenorganisaties die zich bezighouden met de problematiek en belangen van mensen met een functiebeperking, chronische ziekte of psychische aandoening. Daarbij komen vaak de fysieke aspecten waar men tegenaan loopt het eerst aan de orde. Het betreft dan de toegankelijkheid van openbare ruimte, winkelcentrum of uitgaansgelegenheden.

Veel mensen met een beperking maken gebruik van dagbesteding, begeleid werken of de Sociale Werkvoorziening. In 2010 zal worden onderzocht hoe deze voorzieningen beter op elkaar kunnen worden afgestemd zodat men daar terecht kan waar men, gezien de beperking, het meest op zijn plaats is.

Agenda 22

Een belangrijk instrument om de deelname van mensen met beperkingen te bevorderen is de invoering van "Agenda 22". De raad heeft begin 2008 Agenda 22 (22 Standaard Regels voor Gelijke Kansen voor mensen met een handicap, vastgesteld door de VN) ondertekend.

Al enige jaren vormen de 22 VN standaardregels het richtsnoer voor niet alleen het rijks- maar ook het lokaal overheidsbeleid voor mensen met een functiebeperking. Het is de bedoeling dat deze benadering ook de kern wordt van het beleid van de gemeente Lelystad. Het uitgangspunt daarbij is dat alle burgers in Lelystad in staat moeten zijn op gelijkwaardige wijze deel te nemen aan het maatschappelijk leven (dit betreft fysieke, sociale en culturele leefomgeving). Het beleid is concreet gericht op het opheffen van belemmeringen voor deelname aan het maatschappelijk leven. Er is een overlegstructuur ingericht die erop is gericht dat betrokkenen vanuit verschillende organisaties, indien een thema van toepassing is op hun werkgebied, actief meewerken aan de uitwerking van dit thema. Het doel is te komen tot integraal en inclusief beleid. Hierbij wordt de beperking niet gezien als een gebrek van een persoon maar als een tekortschieten in de fysieke en maatschappelijke omgeving. In 2008 en 2009 zijn de thema's toegankelijkheid, bewustwording en veiligheid opgepakt. In 2010 worden de thema's sport, arbeid, veiligheid en bewustwording (verder) uitgewerkt.

Mensen met een psychisch of psychosociaal probleem

De gemeente is verantwoordelijk voor het algemeen maatschappelijk werk. Dit wordt verspreid over de stad (in de gezondheidscentra) aangeboden. Daarnaast werken in een aantal gezondheidscentra GGZ-verpleegkundigen vanuit Meerkanten. Deze activiteiten worden AWBZ gefinancierd.

Er is hiermee in vrijwel alle wijken aan laagdrempelig GGZ aanbod aanwezig.

Er is daarnaast met de komst van de Wmo een aantal nieuwe GGZ taken vanuit de AWBZ overgeheveld naar de gemeente:

- Collectieve preventie Geestelijke Gezondheidszorg: Meerkanten organiseert in dit kader diverse activiteiten (cursussen, publieksvoorlichting).
- Zorgvernieuwingsprojecten Geestelijke Gezondheidszorg: er is op basis hiervan een informatiepunt gerealiseerd met stedelijke functie voor (ex) psychiatrische patiënten en hun omgeving. Dit informatiepunt is gevestigd in de Krakeling in de Atolwijk.

Meerkanten biedt daarnaast op grond van de AWBZ een scala aan activiteiten om de participatie van (ex)cliënten te bevorderen zoals vriendendiensten, maatjesprojecten en cliëntondersteuning.

Wat betreft de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) zet de gemeente in op het verbeteren van de signalering en melding van zorgwekkende zorgmijders en het versterken van de aanpak (bemoeizorg) voor deze groep. In regioverband en samen met de corporaties wordt ingezet op het versterken van de Afdeling Vangnet en Advies bij de GGD (voorheen meldpunt Vervuiling, Verwaarlozing, Mishandeling). Dit is verder beschreven onder prestatieveld 7, 8 en 9.

Mensen met een laag inkomen

In de praktijk blijken veel ouderen en mensen met beperkingen een relatief laag inkomen te hebben. Voor deze mensen kan dit belemmerend werken op het deelnemen aan maatschappelijke activiteiten. In het kader van de nota "Meedoen mogelijk maken"⁴ worden er diverse activiteiten ontplooid gericht op het aanpakken en voorkomen van armoede. Eind 2007 is er voorlichtingscampagne van start gegaan om de mogelijkheden van bijzondere bijstand meer onder de aandacht te brengen.

In het kader van het minimabeleid zijn er de o.a. de volgende regelingen:

- 65-plussers met een laag inkomen kunnen een extra uitkering van € 90 per jaar krijgen;
- er is een collectieve ziektekostenverzekering voor alle inwoners met een laag inkomen;
- minima met kinderen kunnen € 200 per kind per jaar krijgen voor deelname aan sport- of cultuuractiviteiten.

Begin 2009 is, aansluitend op de nota "Meedoen mogelijk maken" de nota "Meedoen mogelijk maken, herijking Integraal Armoedebelief Lelystad 2008" vastgesteld. Deze nota bevat o.a. voorstellen om de overerving van armoede tegen te gaan. Hierbij spelen een groot aantal aanpalende beleidsterreinen een rol zoals vrijwilligersbeleid, onderwijs, jeugdbeleid, voorkomen van voortijdig schoolverlaten, schuldhulpverlening en gezondheidsbeleid.

Mensen met schulden

Er is in Lelystad een uitgebreid aanbod aan schuldhulpverlening. Dit wordt uitgevoerd door de MDF en het IDO. Hierbij wordt intensief samengewerkt, waarbij de inzet van de professionals van de MDF en de vrijwilligers van het IDO aanvullend zijn op elkaar. De laatste twee jaar is extra aandacht gegeven aan preventie en voortijdig signaleren. Het project voorkomen huisuitzettingen is hiervan een resultaat. Door intensieve samenwerking met woningcorporatie Centrada worden huurachterstanden vroegtijdig opgemerkt en wordt actie ondernomen door het IDO of de MDF om financiële problemen niet groter te laten worden. In Lelystad bestaat al jaren het stedelijk overleg "individuele schuldhulpverlening" waar veel organisaties deel van uit maken (zoals het team Zorg van de gemeente en de afdeling Vangnet en Advies van de GGD). In dit overleg worden nieuwe cliënten besproken en bepaald welke organisatie het beste hulp kan verlenen.

De huidige economische recessie brengt met zich mee dat een grotere groep Lelystedelingen een beroep doet op bovengenoemde regelingen. Hierop is geanticipeerd bij de voorjaarsnota 2009 door meer geld vrij te maken voor schuldhulpverlening.

Mensen met een uitkering en een grote afstand tot de arbeidsmarkt

Er is onder de bijstandsccliënten een groep die een grote afstand tot de arbeidsmarkt heeft. Deze groep heeft veelal te maken met diverse problemen (financieel, sociaal, psychisch etc). Het beleid is er in eerste instantie op gericht dat deze mensen weer gaan participeren, d.w.z. deel gaan nemen aan de maatschappij. In tweede instantie zal een traject gericht op werk worden ingezet.

⁴ Nota "Meedoen mogelijk maken", in 2006 vastgesteld door de gemeenteraad.

Er worden in dit kader intensieve begeleidingstrajecten aangeboden aan mensen voor wie werk (nog) niet haalbaar wordt geacht, gericht op het voorkomen van sociaal isolement en het bevorderen van deelname aan maatschappelijk zinvolle activiteiten.

Prestatieveld 6: individuele verstrekkingen

Wettekst prestatieveld 6

Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behouden en het bevorderen van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer.

De gemeente draagt zorg voor de verstrekkingen zoals hierboven genoemd. Het gaat hierbij om de volgende verstrekkingen:

- woningaanpassingen
- vervoersvoorzieningen
- rolstoelvoorzieningen
- huishoudelijke verzorging

Om voor een verstrekking in aanmerking te komen moet men beschikken over een geldige indicatie. Het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) verzorgt in opdracht van de gemeente de indicaties.

Er maken jaarlijks ca. 1.500 inwoners van Lelystad gebruik van huishoudelijke verzorging. Ruim 40% van de uren huishoudelijke verzorging wordt ingezet bij inwoners van 80 jaar en ouder. Opvallend is dat 80% van de klanten alleen woont.

Daarnaast kunnen inwoners ook in aanmerking komen voor "Tafeltje Dekje".

Prestatieveld 7, 8 en 9: samenhangende ondersteuning voor zeer kwetsbare groepen

Wettekst prestatievelden 7, 8 en 9

Prestatieveld 7:

Het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en het voeren van beleid ter bestrijding van geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer is gepleegd.

Prestatieveld 8:

Het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen.

Prestatieveld 9:

Het bevorderen van verslavingsbeleid.

In Lelystad is de laatste jaren een scala aan voorzieningen gerealiseerd voor opvang en begeleiding van de in Lelystad wonende kwetsbare groepen. Hieronder schetsen wij deze.

Opvang van dak- en thuislozen

Tabel : aantal plaatsen in de maatschappelijke opvang in Flevoland en in Lelystad

	Flevoland 2007	Waarvan in Lelystad 2007	Lelystad 2010
Dag- en nachtopvang:	10 + 2 crisis	10 + 2 crisis	10 + 2 crisis
- aantal plaatsen nachtopvang			
- aantal plaatsen dagopvang	0	0	20
Crisisopvang:			
- aantal plaatsen crisisopvang	40	15	15

Nachtopvang: een laagdrempelige tijdelijke opvangvoorziening voor zwervers, enige in zijn soort in Flevoland, de beschikbare bedden, inclusief 2 crisisbedden, zijn nagenoeg continu bezet. Almere heeft inmiddels ook een dag en nachtopvang

Dagopvang: laagdrempelige tijdelijke opvangvoorziening voor zwervers waar en van waaruit activiteiten plaatsvinden en spreekuren van diverse organisaties worden gehouden.

Crisisopvang: tijdelijke opvang (maximaal twee keer zes weken) voor mensen die uit huis zijn gezet en niet in hun netwerk terecht kunnen.

Speciale woonvoorzieningen voor mensen die veel begeleiding nodig hebben

Tabel : aantal plaatsen in speciale woonvoorzieningen

	Lelystad 2007	Lelystad 2010
Fasehuis	0	6
Kamers met kansen	0	12 + 6 voor Antilliaanse jongeren
Nos pa Nos	12	0
Enkeltje Zelfstandig	22	15
Zij aan Zij	9	9
Iriszorg, begeleid (zelfstandig) wonen	5	12

Fasehuis: voorziening als vervolg op met name dag- en nachtopvang, een tussenfase naar begeleid of zelfstandig wonen.

Kamers met Kansen: preventieve opvangvoorziening voor jongeren die het risico lopen maatschappelijk buiten de boot te vallen (in verband met problemen op de gebieden wonen, scholing en werk).

Nos pa Nos woontrainingsproject ten behoeve van mensen van Antilliaanse afkomst, is gestopt; er zijn nu 6 plaatsen beschikbaar bij kamers met kansen.

Enkeltje Zelfstandig: opvangvoorziening waar zwerfjongeren woontraining krijgen; vanuit Lelystad vanaf medio 2010 geen gesubsidieerde plaatsen meer; nu 12 AWBZ plaatsen en drie plaatsen vanuit Almere.

Zij aan Zij: opvangvoorziening waar tienermoeders woontraining krijgen. Is verhuisd naar Zeewolde maar er zijn nog wel plekken beschikbaar voor Lelystad.

Begeleid wonen: wanneer mensen nog niet toe zijn aan zelfstandig wonen (in veel gevallen staat de woning op naam van de hulpverlenende instelling).

Ter completering van deze voorzieningen is met Centrada overeengekomen dat zij huurwoningen met voorrang beschikbaar stelt aan hen die bovenstaande opvangvoorzieningen verlaten. Momenteel wordt op jaarbasis 6% (in 2007 waren dat in totaal 53 huurwoningen) van het aantal vrijgekomen Centrada huurwoningen voor dit doel beschikbaar gesteld. Opgemerkt wordt dat ook organisaties uit bijvoorbeeld de gehandicaptenzorg (Triade) en de jeugdzorg een deel van deze woningen krijgen toegewezen.

Overige voorzieningen en interventies ten behoeve van zeer kwetsbare groepen

- Advies- en meldpunt huiselijk geweld inclusief maatschappelijk werk voor slachtoffers van huiselijk geweld
- Preventieprogramma verslavingszorg basis- en voortgezet onderwijs
- Trajectbegeleiding 27+ (40 trajecten op jaarbasis)
- Ambulante jeugdhulpverlening Stichting 3D (110 trajecten en 8 groepscursussen per jaar)
- Veldwerk centrum (contactleggen met dak- of thuislozen zorgmijders, deze toeleiden naar

- hulpverlening en voortgang van de hulpverlening monitoren) Subsidie is gestopt, wordt naar andere invulling gekeken (straatteam)
- Veegproject voor verslaafden (sociale activering/ dagbesteding)
 - Country Garden (sociale activering / arbeidsre-integratie en dagbesteding) stopt. Er wordt gekeken naar alternatieven
 - Dagactiviteitencentrum (Meerkanten en Kwintes)
 - Clip GGZ (begeleiding van mensen met psychische problemen)
 - Meerkanten GGZ (collectieve preventie geestelijke gezondheidszorg)
 - GGD Meldpunt Vangnet & Advies
 - Samenwerkingsovereenkomst preventie huisuitzettingen (Centrada, MDF, IDO, GGD Vangnet&Advies en gemeente).

Voorziening voor chronisch problematisch verslaafden

Uit een onderzoek naar chronisch problematische verslaafden is naar voren gekomen dat er in Lelystad circa 90 chronisch problematische verslaafden wonen dan wel verblijven. Er bestaat daarom behoefte een hostel / sociaal pension met (ongeveer) 24 plaatsen. In 2010 zullen de plannen voor een dergelijke voorziening nader worden uitgewerkt. Er zal o.a. samen met de uitvoerende partij een geschikte locatie /accommodatie moeten worden gezocht. Ook zal de financiering (door het Zorgkantoor) moeten worden geregeld.

Bovenstaande voorzieningen en interventies werken naast en complementair aan basisvoorzieningen als algemeen maatschappelijk werk (MDF), gezondheidszorg (GGD), geestelijke gezondheidszorg (Meerkanten en Kwintes) en de eerstelijnsgezondheidszorg (huisartsen).

Bijlage 2: overzicht van relevante beleidsnota's

Op het Wmo terrein zijn de volgende relevante beleidsnota's vastgesteld:

- Kernnota Wmo "Op eigen kracht waar mogelijk, met ondersteuning waar noodzakelijk", vastgesteld in 2006
- Meerjarenprogramma "Wonen, welzijn, zorg" 2005 - 2015
- Meerjaren ontwikkelingsprogramma 2010 - 2014
- Cultuurnota 2009 - 2012
- Kadernotitie sport "Startschot" 2009 - 2012
- Uitvoeringsnota sport "Tussen start en finish" 2009 - 2012
- Nota vrijwilligerswerk "Voor elkaar" 2007 - 2010
- Nota mantelzorg en vrijwilligerswerk in de zorg "Zorg voor elkaar" 2009 - 2012
- Beleidskader inburgering Lelystad "Nieuwe Nederlanders op weg naar burgerschap" 2007 - 2012.
- Nota integratiebeleid "Ik ben er voor jou en jij bent er voor mij" 2008 - 2010
- Nota lokaal gezondheidsbeleid "Gezonde kansen, gezonde stad" 2010 - 2014
- Nota integraal armoedebeleid "Meedoen mogelijk maken" 2006 - 2009
- Nota "Meedoen mogelijk maken, herijking Integraal Armoedebeleid Lelystad 2008" 2008 - 2010
- Nota Buurthuis- en Opbouwwerk, vastgesteld in 2010
- Meerjarenprogramma Maatschappelijk Vastgoed 2007 - 2017
- Kadernota brede school 2009-2012
- Uitvoeringsnotitie Combinatiefuncties Brede School 2009 - 2012
- Naar een effectiever Jeugdbeleid; herijking van het programma Jeugd Voorop 2007
- Kadernota als basis voor de Lelystadse Educatieve Agenda "Samen werken aan Onderwijs in Lelystad" 2007 - 2010
- Uitwerkingsplan Lelystadse Educatieve Agenda 2007 - 2010
- Nota over de voor- en vroegschoolse periode "Groeil!" 2007 - 2010
- Integraal Huisvestingsplan 2009 - 2018
- Regiovisie Maatschappelijke opvang en huiselijk geweld (vrouwenopvang)Flevoland 2006 - 2010
- Bestuurlijk kader Regiovisie Ambulante verslavingszorg Flevoland 2008 - 2012
- Stedelijk Kompas Flevoland 2008 - 2014

Bijlage 3: indicatoren Beleidsplan Wmo 2011-2014

Hierna volgt een overzicht van de in de Programmabegroting 2011-2014 opgenomen prestaties en ambities die relevant zijn voor c.q. van toepassing zijn op het beleidsplan Wmo.

Programma Iedereen doet mee

Betrokkenheid van participatie

Beoogde effecten	Beoogd resultaat in 2014
Meer inwoners die van wijk- en buurtvoorzieningen gebruik maken.	Stijging van het percentage inwoners dat buurtvoorziening regelmatig bezoekt : van 30% in 2007 naar 40% in 2014. Bron: Burgerpeiling AB-OS (bevinding 2010 nog niet bekend).
Meer sociale cohesie in de buurten.	Stijging gemiddelde schaalscore sociale kwaliteit van de buurt van 5,9 in 2009 naar 6,4 in 2014. Bron: Burgerpeiling AB-OS.
Meer inwoners die zich actief voor verbetering van de buurt inspannen.	Stijging van het percentage inwoners dat het afgelopen jaar actief is geweest de buurt te verbeteren: van 22% in 2009 naar 26% in 2014. Bron: Burgerpeiling AB-OS.
Vergroten van het aandeel inwoners dat vrijwilligerswerk verricht.	Percentage blijft gelijk of boven landelijk percentage (47% in 2008, landelijk 40% in 2004). Bron: Burgerpeiling AB-OS, (bevinding 2010 nog niet bekend)./ Sociaal Cultureel Planbureau.
De vrijetijdsvoorzieningen zijn meer toegesneden op de wensen van de jongeren.	Stijging van het rapportcijfer voor vrijetijdsvoorzieningen van jongeren (12-23 jaar) van 5,9 (2009) naar 6,3 in 2014. Bron: Burgerpeiling AB-OS.
Kwetsbare groepen, met name ouderen en gehandicapten, kunnen actiever deel (blijven) nemen aan de maatschappij.	Stijging van gemiddelde score arbeidsongeschikten en 65-plusser op leefsituatie-index (van 86 resp 95 in 2008) naar 90 resp 100 in 2014 (Gemiddeld Lelystad=101). Bron: Burgerpeiling AB-OS (bevinding 2010 nog niet bekend)/ Sociaal Cultureel Planbureau.

Beoogde prestaties	Beoogd resultaat in 2014
Realiseren wervende wijkvoorzieningen.	Bouw van MFA's in Atolwijk, Zuiderzeewijk, Hanzepark en Warande.
Professionalisering van buurthuiswerk. In de verdere uitvoering van de nota zal worden meegenomen hoeveel en welke professionals er in de wijk nodig zijn. Dit kan per wijk verschillen.	Uitvoering nota Buurthuis- en Opbouwwerk.
Vergroten van de deelname van leerlingen in het voortgezet onderwijs aan maatschappelijke stages.	Alle leerlingen die instromen in het schooljaar 2011/2012 lopen tijdens hun schoolloopbaan een maatschappelijke stage.
Ontwikkelen van 1, 2 en 3 sterrenzones voor wonen, welzijn en zorg, conform het door de raad vastgestelde programma.	Er functioneren drie 3-sterrenzones (rond Hanzeborg, De Hoven en Uiterdon) inclusief bijbehorende voorzieningen. Er zijn verspreid over de stad ontmoetingsmogelijkheden (buurtcentra, MFA's en dergelijke).

Bieden van zorg

Beoogde effecten	Beoogd resultaat in 2014
Signalering van problemen onder de jeugd van 0-18 jaar.	Stabilisering van het aantal jeugdzorgindicaties in 2014. In 2009 2.4%.
Betere afstemming van het aanbod jeugdhulpverlening op de vraag van jongeren.	Daling van het aandeel jongeren (12-23 jaar) dat met problemen kampt en zegt nergens terecht te kunnen van 10% in 2009 naar 5% in 2013. Bron: Jongerenenquête gemeente Lelystad.
Betere afstemming van het aanbod opvoedingsondersteuning op de vraag van ouders/verzorgers.	Daling van het aandeel ouders dat zegt hun hulp- of ondersteuningsvraag niet aan deskundigen te willen voorleggen (% 2009 nog niet bekend). Bron: GGD volwassenenenquête.
Gebruikers zijn over het algemeen tevreden over de Wmo verstrekkingen.	De tevredenheid van Lelystedelingen is gelijk of hoger dan de landelijk gemiddelde score (tot 2009 net onder NL gemiddeld). Bron: SGBO.
Mantelzorgers voelen zich minder vaak te zwaar belast.	Percentage (actieve) mantelzorgers dat aangeeft zich (te) zwaar belast te voelen daalt van 18 % in 2008 naar 14 % in 2014. Bron: Burgerpeiling AB-OS (bevinding 2010 nog niet bekend).
Het aantal vrijwilligers in de zorg wordt vergroot.	Percentage inwoners dat onverplicht en onbetaald bureau- of gehandicaptenhulp geeft stijgt van 12% in 2008 naar 15% in 2014.
Kwetsbare groepen, met name ouderen en gehandicapten, kunnen actiever deel (blijven) nemen aan de maatschappij.	Stijging van gemiddelde score arbeidsongeschikten en 65-plusser op leefsituatie-index (van 86 resp 95 in 2008) naar 90 resp 100 in 2014 (Gemiddeld Lelystad=101)(score alle inwoners= 101 in 2008). Bron: Advies en Beheer - Onderzoek en Statistiek.

Beoogde prestaties	Beoogd resultaat in 2014																		
Centrum voor Jeugd en Gezin en signalering.	Er functioneert, vanaf 2010, een adequate signaleringsinstrument voor alle professionals die met kinderen werken. Het Centrum voor Jeugd en Gezin is laagdrempelig voor ouders en verzorgers. Toetsing op beide aspecten vindt jaarlijks plaats.																		
Voldoende opvangvoorzieningen voor dak- en thuislozen.	Aantal (regionale) plaatsen in de nachtopvang: <table border="1" style="margin-left: 20px;"> <thead> <tr> <th></th> <th>Lelystad 2010</th> <th>Lelystad 2014</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Aantal plaatsen nachtopvang</td> <td>12</td> <td>12</td> </tr> <tr> <td>Aantal plaatsen dagopvang</td> <td>20</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Aantal plaatsen crisisopvang</td> <td>15</td> <td>15</td> </tr> </tbody> </table>		Lelystad 2010	Lelystad 2014	Aantal plaatsen nachtopvang	12	12	Aantal plaatsen dagopvang	20	20	Aantal plaatsen crisisopvang	15	15						
	Lelystad 2010	Lelystad 2014																	
Aantal plaatsen nachtopvang	12	12																	
Aantal plaatsen dagopvang	20	20																	
Aantal plaatsen crisisopvang	15	15																	
Voldoende woonvoorzieningen voor mensen die veel begeleiding nodig hebben.	Aantal plaatsen in speciale woonvoorzieningen voor mensen die veel begeleiding nodig hebben: <table border="1" style="margin-left: 20px;"> <thead> <tr> <th></th> <th>Lelystad 2010</th> <th>Lelystad 2014</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Fasehuis</td> <td>6</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td>Kamers met kansen</td> <td>18</td> <td>18</td> </tr> <tr> <td>Enkeltje Zelfstandig</td> <td>15</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>Zij aan Zij</td> <td>9</td> <td>9</td> </tr> <tr> <td>Iriszorg begeleid wonen</td> <td>12</td> <td>12</td> </tr> </tbody> </table>		Lelystad 2010	Lelystad 2014	Fasehuis	6	6	Kamers met kansen	18	18	Enkeltje Zelfstandig	15	15	Zij aan Zij	9	9	Iriszorg begeleid wonen	12	12
	Lelystad 2010	Lelystad 2014																	
Fasehuis	6	6																	
Kamers met kansen	18	18																	
Enkeltje Zelfstandig	15	15																	
Zij aan Zij	9	9																	
Iriszorg begeleid wonen	12	12																	
Realiseren van een woonvoorziening voor mensen met ernstige verslavings- en/of psychiatrische problematiek.	De woonvoorziening wordt in de periode 2010 – 2014 opgeleverd.																		
Goede toegankelijkheid van Wmo-voorzieningen en diensten.	De huidige algehele informatievoorziening wordt in stand gehouden en daar waar nodig op basis van de jaarlijkse tevredenheids-onderzoeken of andere signalen verbeterd.																		

Programma Op weg met talent

Sport en recreatie

Beoogde effecten	Beoogd resultaat in 2014
Meer Lelystedelingen sporten met grote regelmaat.	Stijging van het aandeel Lelystedelingen dat regelmatig (minstens eens per maand) sport (van 68% in 2007) naar 72% in 2014.

Verhogen arbeidsparticipatie en bieden inkomensondersteuning

Beoogde effecten	Beoogd resultaat in 2014
Minder inwoners die onder de armoedegrens zitten	Handhaven van het aandeel huishoudens met een inkomen < 105 % van het sociaal minimum (in 2007 van 10% naar 9% gedaald) onder 10%. Bron: CBS/RIO
Armoede preventieve spoor	Indicator wordt nog ontwikkeld.

Beoogde prestaties	Beoogd resultaat in 2014
Aanbieden Intensieve begeleidingstrajecten voor mensen met een uitkering voor wie werk nog niet haalbaar is.	45% van de klanten volgen een begeleidingstraject. Bron : GWS.
Bereik schuldhulpverlening.	Vanaf 2011 handelt Lelystad binnen de norm van 4 weken een schuldhulpverleningsaanvraag af.
Bevorderen inburgering.	Op basis van de door de raad nog vast te stellen Nota Meedoen werkt beter II d.d augustus 2010 worden tevens de te leveren prestaties vastgesteld.

Programma Leefbare stad

Wijkontwikkeling en beheer

Beoogde effecten	Beoogd resultaat in 2014
Meer leefbare/vitale wijken.	Vasthouden van de hoge gemiddelde schaalscore algemene evaluatie van 'de buurt' op de gemiddelde waarde 2001-2007 naar 2014, en wel op 7,9 voor heel Lelystad, op 7,8 voor de bestaande wijken en op 8,3 voor de nieuwe wijken. Vasthouden van het gemiddelde rapportcijfer 'leefbaarheid in de buurt' op het niveau van 2007 tot 2014 en wel op 7,3. Bron: Burgerpeiling AB-OS.
Meer betrokkenheid van inwoners bij ontwikkelingen in de buurt.	Stijging van het percentage inwoners dat bij belangrijke veranderingen in de buurt op zijn minst over de plannen wil mee praten: van 42% in 2007 naar 50% in 2014. Bron: Burgerpeiling AB-OS, (bevinding 2010 nog niet bekend).
Minder verloedering in de woonwijken.	Daling van gemiddeld score op verloederingsschaal : van 4,2 in 2009 naar 3,9 in 2014. Bron: Burgerpeiling AB-OS.

Programma Veiligheid

Fysieke en sociale veiligheid

<i>Beoogde effecten</i>	<i>Beoogd resultaat in 2014</i>
Vermindering huiselijk geweld.	Verminderen van het aantal (eerste) meldingen en herhalingsmeldingen huiselijk geweld. Cijfers 2009 op korte termijn beschikbaar. Bron: regio Politie Flevoland.

<i>Beoogde prestaties</i>	<i>Beoogd resultaat in 2014</i>
Aanbieden nazorgtrajecten aan alle Lelystedelingen die terugkeren uit detentie., waaronder veelplegers.	200 ex-gedetineerden krijgen een nazorgtraject aangeboden jaarlijks en 90% van veelplegers doorloopt het programma resocialisatie Cijfers 2009 op korte termijn beschikbaar. Bron: regio Politie Flevoland
Aanpak Huiselijk geweld.	Steunpunt huiselijk geweld is operationeel.

Bijlage 4: overzicht van gebruikte afkortingen

AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
CIZ	Centrum Indicatiestelling Zorg
CJG	Centrum Jeugd en Gezin
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GSB	Grote Steden Beleid
IDO	Interkerkelijk Diaconaal Overleg
MDF	Maatschappelijke Dienstverlening Flevoland
OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt Voortijdig Schoolverlaten
VO	Voortgezet onderwijs
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VWS	Volksgesondheid, Welzijn en Sport
WAO	Wet Arbeidsongeschiktheid
WI	Wet Inburgering
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WIA	Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening